

Mas tednik

kulturno - politično glasilo

KROJ

Za poletne obleke

vistra in šantungi v lepih vzorcih najceneje pri

ROLF KASSIG

CELOVEC - Marktplatz

svetovnih in domačih dogodkov

5. leto / številka 22

V Celovcu, dne 28. maja 1953

Cena 1 šilling

1945 - 1953

Moskva - odklanja

V predzadnji številki „Našega tednika“ smo v članku „Ponavljamo“ poudarili slovensko stališče do vseh načrtov, ki jih pripravljajo, da bi uničili dvojezično šolstvo na Koroškem. Medtem je res tudi koroška deželna vlada v svoji kuhinji dala skuhati nek nov predlog. Ta vladni predlog samo dokazuje, da ni ne volje in poznanja položaja.

Na položaju pa prav nič ne spremeni, če v zadnjih dneh g. deželni glavar kljub svojemu bolezenskemu dopustu obiskuje ljudske šole in sprašuje učence po razredih, kaj hočejo oni v jezikovnem pogledu. Tudi ne spremeni položaja, če g. deželni glavar otroke sprašuje, kaj pravijo njihovi starši k jezikovnemu vprašanju, kako govorijo po družinah itd.

Osnovna misel, katero zasleduje šolska odredba iz leta 1945 je bila in je, da dobijo otroci po vseh šolah v južnem delu dežele enotno šolsko vzgojo, da se tako ustvarja vzdušje zdravega sožitja med obema narodoma. Te osnovne misli sedanjih osnutkov zakona odklanja, ker zopet razbija mladino, ker hoté in zavestno vnaša v te šole nemir in nestalnost.

Ker se bo verjetno v politični debati zopet pojavila trditev, da je zasedbena oblast pritiskala na deželno vlado leta 1945, da ta pripravi in izdela naredbo za dvojezično šolo, smo se odločili, da objavimo pismo, ki tedanje razmere označuje.

Ko je namreč 25. julija 1945 dr. Joško Tischler vstopil v tedanjo provizorično deželno vlado, se je vršil 3. avgusta 1945 razgovor med njim in direktorjem deželnih uradov dr. Karlom Newolejem. O tem razgovoru je dr. Newole predstavnik vseh v vladi zastopanih strank obvestil z naslednjim pismom:

Celovec, dne 3. avgusta 1945.

„Danes sem imel z g. vladnim svetnikom dr. Tischler-jem razgovor, ki se mi zdi velike važnosti. Prosim Vas kot predstavnika stranke, da se s tem seznanite, da bodo na prihodnji seji deželne vlade stranke o tem že poučene.“

V šolskem vprašanju zastopa g. deželni svetnik dr. Tischler stališče, da imamo za to vzgled že v raznih švicarskih kantonih. Na Koroškem živita, kakor v švicarskih kantonih, dva naroda. Mi moramo prebivalce zato načelno zadolžiti, da se učijo obeh jezikov. G. dr. Tischler seveda ne zahteva, da se učijo prebivalci Melske doline slovenskega jezika, mnenja pa je, da bi morali prebivalci okrajev Velikovec, Celovec, Beljak in Šmohor, in sicer brez ozira na njihovo narodno pripadnost, obvladati oba jezika.

Ta določba dvojezičnih šol seveda z narodno pripadnostjo nima nobenega opravka. Kakor se morajo vsi državljani učiti zemljepisja, tako naj bi se moral učiti vsak enega tujega jezika, nemškega ali slovenskega, to se pravi Nemci slovenskega, Slovenci pa nemškega. Šole bi izgledale približno tako, da bi v početku v pouku prevladoval družinski jezik in bi se otroci prav kmalu vpeljali v drugi deželni jezik. Tako bi približno v sredi šolske dobe bili otroci tako daleč, da bi oba jezika enakomerno obvladali in bi se nato vršil pouk v državnem jeziku, drugi deželni jezik bi se pa dopolnjeval (spoznavanje kulturnih vrednot drugega deželne jezika).

Meni osebno se zdi to stališče načelno pravilno in sprejemljivo, še posebno z ozirom na dejstvo, da so s to vojno slovanski narodi zadobili tak pomen, kakršnega doslej niso imeli. Izobraženec pozna danes normalno po en zapadni jezik, angleški ali pa francoski, včasih tudi italijanski. Slovenski jezik do sedaj ni spadal k normalni izobrazbi. Gotovo smo občutili že dolgo to pomanjkljivost, ker so nam bile velike kulturne vrednote ruske, poljske in tudi ju-

Na sredo, dne 27. maja, je bila sklicana v London seja namestnikov zunanjih ministrov Združenih držav, Velike Britanije, Francije in Sovjetske zveze, da bi se posvetovali o avstrijski državni pogodbi. Medtem ko so prve tri velesile na to konferenco pristale, pa je sovjetski veleposlanik v Londonu, Jakob Malik, izročil v britanskem zunanjem ministrstvu odgovor sovjetske vlade. Ta trdi v svojem odgovoru, da bi bilo boljše avstrijsko vprašanje obravnavati na diplomatski način med zainteresiranimi državami. Ker namreč doslej posvetovanja namestnikov zunanjih ministrov za avstrijsko državno pogodbo niso pokazala nobenega uspeha, tudi ni verjetno, da bi prihodnje posvetovanje bilo bolj uspešno. Zato sovjetska vlada taka posvetovanja odklanja. Končno je v sovjetskem odgovoru še rečeno, da posvetovanja namestnikov zunanjih ministrov niso predvidena kot mednarodni urad štirih velesil in zato naj bi v bodoče taka posvetovanja skliceval „Svet zunanjih ministrov“, kakor je to tudi predvideno v potsdamski pogodbi iz leta 1945.

Sovjetski odgovor

Ta odgovor sovjetske vlade, s katerim Sovjetska zveza dokončno odklanja pogajanja o avstrijski državni pogodbi na dosednji način, je važen posebej v zvezi s člankom, ki je bil objavljen na binškošno nedeljo v moskovski „Pravdi“, ki je uradno glasilo sovjetske komunistične stranke. Ta članek očita zapadnim velesilam, da zavlačujejo rešitev važnih mednarodnih vprašanj, zlasti pa vprašanje Nemčije, ker so se zapadne velesile oddaljile od potsdamske pogodbe. V tej pogodbi je namreč točno rečeno, kako bodo velesile vsa ta vprašanja reševale. Zlasti odločno napada „Pravda“ nameravani sestanek treh velikih (Eisenhower, Churchill in novi predsednik francoske vlade) na Bermudskih otokih. „Pravda“ imenuje to povratek k stari politiki zarote Zapada proti Sovjetski zvezi in novi komplot zapadnih velesil, ki more samo še bolj zaostri svetovni položaj.

Namestniki zunanjih ministrov zapad-

nih treh velesil v Londonu so v posebnem odgovoru zavrnil trditve, ki so navedene v sovjetski noti zaradi reševanja avstrijskega vprašanja in so končno izrazili upanje, da bo sovjetska vlada še izpremenila svoj prvotni sklep in bo le imenovala svojega zastopnika na konferenci zastopnikov zunanjih ministrov. Je pa seveda malo verjetno, da bi do take spremembe sklepa sovjetske vlade prišlo. Tako so po 260 sejah namestnikov zunanjih ministrov verjetno dokončno in brezuspšno končana posvetovanja o sestavi avstrijske državne pogodbe.

Kaj sedaj?

Splošno prevladuje prepričanje, da želi sovjetska vlada vsa nerešena vprašanja, torej tudi vprašanje avstrijske državne pogodbe, reševati skupaj z nemškim vprašanjem.

Ameriško časopisje nad odločitvijo sovjetske vlade ne kaže velikega razočaranja, ker že preje v Ameriki niso verovali, da bi prišlo že takoj sedaj do spremembe sovjetske politike. Tudi so v Ameriki bolj neprosto-voljno pristali na sestanek „Velikih treh“ na Bermudskih otokih, kateri sestanek je predvsem želel britanski ministrski predsednik, predlagal pa ga je francoski ministrski predsednik.

Tembolj pa je razočarano angleško časopisje, ker so ravno v Londonu med politiki vladne konservativne in med politiki opozicionalne laburistične stranke računali, da bo že na konferenci namestnikov zunanjih ministrov pokazala sovjetska vlada svojo dobro voljo za izpremembo svoje dosedanje mednarodne politike.

O Trstu

Italijanski ministrski predsednik je govoril na svojih volilnih zborovanjih zopet o Trstu in zahteval izpolnitev tristranske pogodbe, ki zagotavlja Trst Italiji. — Jugoslovanski zunanji minister je izjavil, da je Jugoslavija pripravljena pogajati se z Italijo, že preje pa je maršal Tito poudaril, da pri tem ne sme biti govora o jugoslovanski coni Trsta.

Po Bližnjem vzhodu

Na svojem potovanju po deželah Bližnjega vzhoda je prispel ameriški minister John Foster Dulles v Turčijo. Pred svojim odhodom iz Indije je govoril časnikarjem, katerim je zatrdil, da želijo Združene države sodelovati z vsemi narodi pri dosegu in zagotovitvi boljših življenjskih pogojev. Zato pa bo ameriška vlada skupno z vsem ameriškim narodom poizkušala doseči in zagotoviti pravi in trajni mir.

Nadalje je ameriški zunanji minister zatrdil, da bodo Združene države sodelovale pri vzpostavitvi prijateljskih odnosov med Indijo in Pakistanom, ker neurejeni odnosi med narodi ogrožajo svetovni mir. Končno je Dulles še poudaril, da je najboljšo sredstvo v boju proti komunizmu pravilna vzgoja in pa čim boljši socialni položaj vsega prebivalstva.

Pred odhodom iz Turčije je ameriški zunanji minister zatrdil, da je Turčija najboljši in najzanesljivejši zaveznik Združenih

goslovanske literature dostopne samo v prevodih. Je pač že tako v življenju našega nepopolnega sveta, da nas šele doživeta realna sila prisili, da svoje poglede spreminimo. Ta realna sila je bila temeljito dokazana in prikazana in tudi v Angliji in Franciji se bo izkazala potreba, da bo večje število ljudi obvladalo po en slovanski jezik. Omenjam posebno še, da poznam tukaj vrsto britanskih oficirjev, ki so se pričeli učiti ruskega jezika.

Iz čisto praktičnih pogledov bi bil za Koroško in s tem tudi za Avstrijo napredek,

držav. Iz Ankare je odpotoval ameriški zunanji minister še v Grčijo, nakar obišče Tripolis in se nato vrne v Ameriko.

† Dr. Alojzij Odar

Ob sklepu lista smo dobili iz Argentine vest, da je umrl v noči od 19. na 20. maj v Buenos Airesu prelat dr. Alojzij Odar, univerzitetni profesor in dekan slovenske bogoslovne fakultete v Argentini, star komaj 51 let. — Umrl je zadet od srčne kapi. Še 19. maja je pisal članke za „Duhovno življenje“, katerega glavni urednik je bil. — Pokojni je storil veliko za slovenski narod v verskem in kulturnem oziru, njegova smrt pa pomeni med duhovništvom ljubljanske škofije veliko vrzel. Za vse naj mu bo Bog bogat plačnik! — Pogreb je bil v Buenos Airesu dne 21. maja ob veliki udeležbi duhovnikov, bogoslovcev in tamkajšnjih Slovencev.

če bi ravno tukaj ustvarjali skupino ljudi, katerim odpiramo pot do enega slovanskega jezika. Pomen Koroške v okviru vse republike in tudi v okviru vsega evropskega sveta bi s tem samo pridobil.

Prosim, da zavzame Vaša stranka stališče.” Tako pismo g. ravnatelja deželnih uradov. Na podlagi osnovnih misli, ki so bile v razgovoru iznesene, je bila nato pripravljena odredba za dvojezične šole in na seji deželne vlade dne 3. 10. 1945 so jo sprejeli soglasno zastopniki SPOe, OeVP in KPOe ter Slovencev.

George Meany, predsednik Ameriške delavske zveze (AFL), ki ima 8 milijonov članov (USIS).

K R A T K E V E S T I

Med Avstrijo in Turčijo je vzpostavljena letalska zveza, ki jo vzdržujejo letala jugoslovanske letalske družbe YAT, ki obratuje na zračni črti Graz — Beograd — Istanbul (azijski del Carigrada).

Glavni urednik socialističnega lista „Neue Zeit“ v Celovcu je bil pred tiskovnim sodiščem obsojen, ker je omenil list žalil čast koroških deželnih poslancev skupine OeVP in VdU.

Jugoslovanski državni predsednik maršal Tito je izjavil na zborovanju z Zemunu, da se Jugoslavija ne misli vrniti v skupino sovjetskih podložniških držav. Nadalje je še izjavil, da ni sklenil s Churchillom nikake pogodbe o morebitni obrambi Avstrije po jugoslovanskih četah.

V beograjskem parlamentu je izjavil poslanec Moskovljevič, ko so obravnavali zakon, po katerem smejo kmetje imeti največ 10 ha obdelovalne zemlje, da je ta odredba nepravilna. Vsi ostali poslanci pa so glasovali za predloženi zakonski osnutek, ki je s tem sprejet.

Romunski ministrski predsednik Deju je izjavil, da morajo v kratkem izginiti v Romuniji vsi samostojni kmetje, ker v komunističnem sistemu takim kmetom ni mesta.

Sovjetska vlada je imenovala novega odpravnika poslov v Beogradu, Štefana Pavloviča Kirsanova. To naj bi bil začetek izboljšanja odnosov med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo.

Na danskem otoku Bornholm je pristalo sovjetsko letalo tipa „MIG 15“, pilot je 22-letni Poljak. Na Koreji je za pristanek takega letala razpisana nagrada 100.000 dolarjev, ako pripelje pilot letalo nepoškodovano izza bojne črte na Južni Koreji.

Argentinska policija javlja, da je odkrila zaroto proti predsedniku Peronu in poslaništvu Združenih držav v Buenos Airesu. Nad 300 oseb je bilo zaprtih.

Pri Las Vegas v ameriški državi Nevada so povzročili v letošnji spomladi že deveto eksplozijo atomske bombe, da bi tako preizkusili njen učinek z ozirom na vojaško uporabo.

Starši, pozor!

Sprejemni izpiti v prvi razred na državni realni gimnaziji za dekleta v Beljaku bodo v sredo, dne 24. junija ob 8. uri, na državni realni gimnaziji za dekleta v Celovcu pa v četrtek, dne 18. junija ob 8. uri.

Prošnje (kolek za 6. šil.) je poslati vsaj en teden pred izpitom na naslov ravnateljstva gimnazije v Celovcu ali Beljaku.

Politični teden

Po svetu . . .

Francozi v tekmi za Posarje za korak prehiteli Nemce

Že pred dolgimi tedni začeta pogajanja med bonnsko vlado in pariško vlado o bodoči usodi Posarja so se bila razbila. Medtem je evropska politična javnost posvetila svojo pozornost drugim konferencam, potovanjem politikov itd. Kakor goba po dežju pa je prišlo do novega sporazuma med francosko in posarsko vlado, v katerem dobiva slednja nekako dovoljenje od francoske vlade za tiskanje lastnega denarja in sklepanje konzularnih stikov z drugimi državami. Francozi so s to pogodbo vrgli prizadevanjem bonnske vlade, ki stremi za priključitvijo Posarja k Nemčiji, nemajhno poleno pod noge.

Medtem ko so Amerikanci pozdravili sklep nemškega Zveznega sveta o ratificiranju evropskih protokolov, so pa tukaj Francozi tisti, ki so ostali zadaj.

Vladna politična kriza v Parizu

To že ni nič več kaj novega, saj je francoska demokracija znana po tem. Končno je šlo tokrat za državni proračun in v takih slučajih so vlade vseh parlamentarnih demokracij v težavah. Predsednik Mayer je bil v brezizhodni situaciji. Čas je zahteval hitrega dela in sklepa skupščine, in tako je moral nastopiti z državnim primanjkljajem v proračunu za okrog 800 milijard frankov. Primanjkljaj naj bi se kril s črtanjem raznih investicij po različnih ministrstvih od socialnega pa do vojnega. Tako se je zgodilo, da tudi vladne stranke niso glasovale v celoti za ta proračun. Vrgli pa so vlado gaullistični poslanci, ki so 90 odst. glasovali proti. Iz padca vlade si obetajo novih boljših političnih možnosti s prihodnjo vlado. — Nove vlade Francozi še nimajo, trenutno jo poskuša sestavljati bivši ministrski predsednik Paul Reynaud, potem ko to ni uspelo politiku generala De Gaullea in ne socialistu Guy Mollet-ju.

Konferenca treh na Bermudskih otokih

Medtem ko je ameriški zunanji minister Dulles še na potovanju po bližnjem in srednjem Vzhodu, so bili diplomatski stiki med predsedništvu vlad v treh zapadnih prestolnicah zelo živahni. Šlo je za korake, ki so se pokazali kot nujni spritno neke negotovosti, ki je zavladala v zapadnem svetu po nekaterih nasprotujočih si izjavah vodilnih državnikov, o katerih smo že pisali. Churchillov predlog za direktne pogovore s sovjetsko vlado je naletel na različne odmeve po svetu, predvsem v Washingtonu in Parizu. Medtem je nenadoma iz Washingtona prišla novica o bližnjem sestanku predsednikov treh zapadnih velesil. Ta bi se torej vršil pred morebitnim sestankom štirih. Pobuda za sestanek treh je prišla od Mayerja, ki se boji, da bi Francozi ne bili pritegnjeni k pogajanjem med Vzhodom in Zapadom. Poslal je spomenico Eisenhowerju, ta pa Churchillu in vsi trije so se zedini, da se bodo koncem junija sestali na Bermudih. Mayer jo to storil na dan, preden je njegova vlada morala na odločilno glasovanje v skupščini in je upal, da bo to vplivalo na izid glasovanja v njegov prilog. Po sporazumu o kraju in času sestanka pa je njegova vlada padla in zdaj je vprašanje, v koliko bi s krizo francoske vlade bila prizadeta tudi konferenca treh. Dnevni red konference bo obsegal: stališče zapadnih sil do Sovjetske zveze glede na predvidena pogajanja — aktualna vprašanja okrog Koreje in Indokine — položaj v Evropi. Skratka: razgovori naj bi razčistili nesoglasja, v kolikor obstojajo in naj bi prinesli skupnost pri eventualnih pogajanjih z Moskvo.

Odgovor Moskve na vest o sestanku treh

ne daje posebnih upanj na uspešnost bodočih mirovnih razgovorov med štirimi velikimi. Časopis „Pravda“ je ostro komentiral sestanek treh, češ da gre pri tem za nov manevar, ki naj otežkoči, če ne že prepreči, sporazumevanje med Vzhodom in Zapadom. Iz tega odklonilnega stališča je lahko povzeti, da bodo tudi direktna pogajanja s Sovjeti težavna in najbrž tako dolgotrajna kot so bila vsa dosedanja. „Pravda“ namreč odločno odklanja vsako stavljanje pogojev za pričetek takih razgovorov. Amerikanci so bili stavili take pogoje: premirje na Koreji in avstrijska državna pogodba. Če bi zdaj ostalo pri stališčih Vzhoda in Zapada, je svet potem tam, kjer je bil pred letom.

„Maček v žaklju“ pri vsej stvari pa bo tale: zapadne sile so z napovedjo bermud-

ske konference priznale, da je treba za razgovore z Moskvo enotnosti, katere trenutno ni v dovoljni meri. „Pravda“ je pa povedala, da ji taka enotnost ni všeč, kakor ji sploh ne more biti všeč, če nekomunistični svet ni razdvojen.

Dulles Perzije ni obiskal

Ameriški zunanji minister je obiskal tudi indijskega predsednika Nehruja. Ta obisk je nedvomno veljal razčiščenju političnih gledanj obeh držav na komunistični sever in vzhod. V Ameriki je Indija zapisana kot nekako filo-komunistična, medtem ko je iz indijskih političnih krogov bilo mnogo očitkov, da USA zavirajo pot k miru. Obe mnenji sta seveda bistveno napačni in razjasnitvi tega naj bi služil obisk Dullesa v Indiji. Obiskal je tudi Pakistan — državo, članico britanskega cesarstva. Tukaj je mogel ugotoviti zanesljivega zaveznika. Zakaj pa je Dulles opustil obisk v Perziji, ki je vendar v središču svetovnopoličnega življenja, odkar je izbruhnil spor radi petroleja? Francoski komentariji k temu domnevajo sledeče: Dullesovo potovanje je poteklo v znamenju največje obzirnosti do Londona, čigar politična temperatura je trenutno zelo važna. V Indiji je Dulles govoril tako, kakor bi recimo govoril kak angleški državnik, dokaj spravljivo. Obiskal je Pakistan, kateri, čeprav angleški dominion, vodi ameriško politično linijo.

Delavski voditelji in papeška poslanica

Dne 15. maja je poteklo 62 let od dneva, ko je papež Leon XIII. objavil svojo slovitno encikliko „o položaju delavskega razreda“ (rerum novarum). K tej obletnici sta podala James Carey, tajnik Kongresa industrijskih organizacij, in George Meany, predsednik Ameriške zveze dela, pomembni izjavi.

James Carey je izjavil: „Zelo primerno je, da delavci proslavijo 15. maj kot obletnico proglasa slovite enciklike „rerum novarum“. Ogromno število delavcev smatra to listino za magno karto delavcev, ki jo je objavil veliki verski poglavar, ki je leta 1891 imel pogum s tem izzvati reakcionarne sile.“

George Meany pa je izjavil: „Osnovna

Poljaki proti verskemu preganjanju

Poljska zveza v Veliki Britaniji je sklicala zborovanje, na katerem so sprejeli protestno resolucijo proti uredbi poljske komunistične vlade, ki daje državi nadzorstvo nad cerkvenimi imenovanji.

Resolucija označuje uredbo za odkrito kršitev svobode in organizacije katoliške Cerkve na Poljskem, ki postaja s tem odvisna od brezbožne komunistične vlade.

Resolucija poudarja, „da oblasti poskušajo razbiti zveze, ki vežejo Cerkev na Poljskem s svetim očetom in s celokupno Cerkvijo; — da so škofje in duhovniki izpostavljani nenehnemu nadlegovanju policije, žaljivi časopisni gonji in oviranju pri svojih duhovniških opravilih; — da duhovnike zapirajo, mučijo, obtožujejo in obsojajo na smrt zaradi izmišljenih zločinov; — da je

Eisenhowerjev pozdrav Romunom

V zvezi z dnem neodvisnosti Romunije je izdal predsednik Eisenhower posebno poslanico, v kateri je znova zatrdil, da je med političnimi ureditvami, ki jih pričakujejo Združene države, tudi popolna neodvisnost vzhodnoevropskih držav.

Poslanica predsednika Eisenhowerja med drugim tudi pravi:

„Deseti maj je tradicionalni narodni praznik romunskega naroda in romunski narod ga je dolga leta proslavljal kot svoj narodni praznik. Toda leta 1948 ga je sedanja romunska vlada nadomestila z 9. majem, dnevom „sovjetske končne zmage“.

Opomin k potrpežljivosti

General Omar Bradley, predsednik odbora načelnikov glavnih stanov, je objavil izjavo, namenjeno za praznovanje „dneva oboževanih sil“, ki je bil 15. maja, in v njej opominja svobodni svet, „naj bo potrpežljiv“.

„V še vedno trajajoči nevarnosti pred komunističnim napadom je potrpežljivost prav tako važna stvar kakor sila“, pravi Bradley. „Če bomo potrpežljivi, ne bomo napačno uporabili svoje sile, in če bomo močni, smo lahko tudi potrpežljivi.“

S tem obiskom bo London zadovoljen. Zadolžen pa ne bi bil, če bi Dulles zašel v Teheran, ker bi tam moral poslušati Mosadeka in temu ležijo Angleži zelo v želodcu. Na drugi strani pa je tudi Mosadekova notranja politika zašla delno v slepo ulico. Njegovi uspehi so šli v veliki meri na račun slikanja komunistične nevarnosti iz severa. Za čuda pa niso Sovjeti v zadnjih letih ničesar podvzeli, kar bi opravičilo Mosadekova rotnja. Zato tudi Dulles ni hotel dražiti niti Angležev niti vznemirjati Sovjetov, kaj šele nepreračunljivemu Mosadeku s svojim obiskom dati novih propagandno-političnih možnosti.

. . . in pri nas v Avstriji

Dva dogodka sta bila v predbinkoštne tednu predvsem upoštevana v avstrijskem časopisju: Obisk zunanjega ministra dr. Gruberja v Bonnu in pa razpis notranjega posojila.

Prvič po dneh, ko je bil bivši avstrijski kancler dr. Schuschnig pri Hitlerju, se je sedaj zgodilo, da je obiskal avstrijski državnik nemškega kanclerja. To je bil v prvi vrsti bolj vljudnostni obisk, saj Avstrija brez dovoljenja zavezniškega sveta ne bi mogla skleniti kake važnejše pogodbe z Nemčijo. Še ta vljudnostni obisk je zastopnik Sovjetske zveze v dunajskem zavezniškem svetu označil kot nedovoljeno dejanje. Značilno pa je, da je bil avstrijski zunanji minister v Bonnu izredno prijazen — skoraj prisrčno sprejet. Oba državnika — nemški kancler dr. Adenauer in avstrijski

načela, ki jih je proglasil papež Leon XIII. v svoji encikliki o pravicah in dostojanstvu delavca, so bila pobuda za voditelje „Ameriške zveze dela“ pri njihovem delu za izboljšanje življenjske ravni velikih množic ameriških delavcev. Tudi zdaj še preveva Ameriško zvezo dela zdrav nauk o pravicah delavcev, ki ga je proglasil papež Leon.

Čeprav je bilo v teh letih že veliko storjenega za večje dostojanstvo ameriških delavcev, čutimo, da je treba napraviti še več, predno bomo lahko izjavili, da je nauk o socialni pravičnosti in gospodarski varnosti v Združenih državah polno izveden. Tudi v bodočih letih nas bo v našem boju za pravice delavca vodila in bodrila velika enciklika z dne 15. maja 1891.“

mladina sistematično oropana verskega pouka, medtem ko so v šoli uvedli materialistično in protiversko vzgojo; — da katoliške otroke silijo v mladinske organizacije, sovražne krščanstvu.

Zagotavljamo brate v matični državi, kakor tudi vse katolike za železno zaveso v tej usodepolni uri, da smo z njimi združeni v mislih in molitvah, podpirani po nezlomljivi veri v božjo previdnost, poudarjajoč svojo zvestobo do apostolske stolice.

Objavljamo vse omenjene zločine ter nasilja in pozivamo katolike svobodnega sveta in vse ljudi dobre volje, da se izrazijo solidarno s Cerkvijo, ki jo trerizira brezbožni komunizem, ter da ne odnehajo v svojih naporih za obnovo svobode za Cerkev in versko življenje v vseh onih državah, kjer sta preganjana.“

Kljub temu pa je ostal romunski narod zvest svojim izročilom. Čeprav mu sedanja vlada ukazuje, da mora iti na proslavljanje devetega maja, mi vemo, da bo romunski narod v suženjski domovini v svojih srcih slavil naslednji dan in čakal z vero in pogumom obnove svoje svobode.

V svojem govoru, ki sem ga imel na kosilu Ameriškega društva časnika in izdajateljev 16. aprila 1953, sem izjavil, da je med političnimi ureditvami, ki jih pričakujemo, obnove neodvisnosti v državah Vzhodne Evrope. Samo primerno je, da ob tem 10. maju ponovimo to z ozirom na romunski narod.“

Če bo naša odločnost v prizadevanju po svobodi enaka komunistični želji po tiraniji, bomo vedno lahko zbrali dobre ljudi za našo boljšo stvar. Komunizem kot politični sistem ne traja še niti 40 let. Naša država, ki temelji na krščanskih idealih slehernika, pa traja že skoro 200 let. A krščanstvo traja že skoro 2000 let. Ne moremo propasti, razen če se preneglamo. Potrpežljivost, ki jo bomo pokazali, lahko pomaga svobodnemu svetu, da spet pride do varnosti in miru in da se reši iz današnjih nevarnosti.“

zunanji minister dr. Gruber — sta govorila o vlogah in nalogah, ki čakata obe državi v prihodnjih tednih in mesecih, ko se bodo sešli politiki zapadnih držav in Sovjetske zveze in bodo gotovo vsaj govorili, če že ne odločali, tudi o Nemčiji in Avstriji.

Ker mora biti v današnjih razmerah skoraj vsak zunanji minister, zlasti pa še avstrijski, nekak trgovski potnik, ki poizkuša dobiti za gospodarstvo svoje države čim več in čim boljše zveze, se je tudi dr. Gruber razgovarjal v Bonnu o možnosti povečanja izmenjave blaga med obema državama. Na tem je zainteresirana zlasti Avstrija, ki dobiva velik del potrebnega premoga iz Zapadne Nemčije. Zelo važni so bili razgovori, ki so se tikali takoimenovane „nemške imovine“ v Avstriji. Tukaj je Gruber razložil pripravljenost avstrijske vlade za ureditev tega vprašanja v sporazumu z bonnsko vlado in poudaril, da je avstrijska vlada tukaj vezana na določbe potsdamskega sporazuma in nima prostih rok.

V notranji avstrijski politiki je pač najvažnejše razpis notranjega posojila, takozvanega energijskega posojila. Podpisovanje tega posojila se začne dne 26. maja in traja do 30. junija. S tem posojilom naj bi dobile glavne avstrijske elektrarne potrebna sredstva za izgraditev in dograditev elektricitetnih naprav. O posojilu samem bomo še podrobno pisali. Za danes le omenjamo, da je posojilo deljeno v dve skupini: Prva skupina posojila je obrestovana po 5 odst. in traja 25 let. Druga skupina posojila pa se obrestuje po 4½ odst. in traja samo pet let. Razen tega imajo podpisniki posojila velike možnosti dobitkov v precej velikih iznosih. S posojilom so zvezane še druge ugodnosti, ki naj bi privabile čim večje število podpisnikov posojila.

Na Dunaju je bilo v soboto zaključeno 14. zborovanje Mednarodne trgovske zbornice. Tekom vseh dni zborovanja, katerega se je udeležilo preko 1000 zastopnikov iz vseh držav svobodnega sveta, so bila na dnevnem redu zelo zanimiva in važna predavanja in razprave. Glavno načelo, katero so poudarjali skoraj vsi govorniki, je bilo načelo svobodne trgovine, nadalje pa tudi, da je treba spet v celoti zajamčiti načelo zasebne lastnine. Ob koncu kongresa so bile sprejete razne resolucije in izjave, za predsednika pa je bil izvoljen Belgijec Camille Gutt.

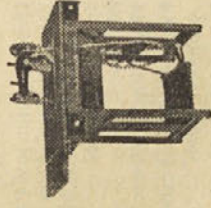
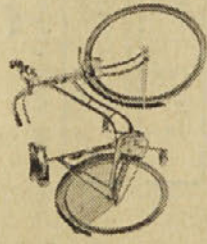
Veliko pozornost je vzbudilo na tem zborovanju „tihu“ zastopstvo Sovjetske zveze. Države s komunistično ureditvijo niso bile zastopane, ker v teh državah zasebne trgovine ni. Mednarodna trgovska zbornica pa zastopa predvsem zasebno trgovino. Vendar pa je bila po petih opazovalcih na tem kongresu zastopana tudi Sovjetska zveza oziroma njeno poslaništvo na Dunaju, kar so splošno smatrali za dober znak za možnost vzpostavitve boljših trgovskih zvez med Vzhodom in Zapadom.

V parlamentu so v petek obravnavali in sprejeli novi zakon o izpremembi davčnega zakona za leto 1953. Zakon je bil sprejet z glasovi treh glavnih avstrijskih strank, proti so bili le 4 komunistični poslanci. Govorniki pri zagovarjanju predloga novega zakona in pri kritiziranju zakona niso govorili toliko o določilih zakona samega, ampak o zakonih, ki bi bili za pravilno obdavčenje potrebni. To dokazuje, da je bil zakon v bistvu dogovorjen že preje med strankami in so pač nato na seji zastopniki strank iznašali svoje težave, oziroma težave svojih volivcev, niso pa povedali, kdaj bo tem težavam tudi ugodeno.

Nameščenci javnih ustanov, to je državni, deželni in občinski uradniki ter uradniki raznih zbornic imajo nižje plače kakor pa zasebni nameščenci. Vendar pa je zatonjih zaposlitev bolj stalna. Kljub temu pa je bila razlika med javnimi in privatnimi nameščenci že prevelika in plače javnih nameščencev tako nizke, da pri sedanji draginji s temi plačami ni bilo več mogoče preživljati sebe in družine. Zlasti so bili prizadeti uradniki z družinami. Zato so že dalje časa zahtevali javni uradniki zvišanje plač. Vlada je zahtevam v gotovi meri ugodila in dobijo uradniki deloma zvišane plače 1. julija letos, deloma pa šele tekom prihodnjega leta. Podobna določila o zvišanju prejemkov veljajo tudi za državne in deželne vpokojence.

Za izboljšanje zaposlitve mladostnikov so poslanci OeVP parlamentu predložili v obravnavanje zakonski predlog, ki predvideva, da morajo vsi industrijski in obrtni obrati (vključena so tudi državna podjetja), ki zaposlujejo vsaj 5 delojemalcev, sprejeti po enega vajenca. Za vsakih nadaljnjih 15 delojemalcev pa morajo sprejeti še po enega vajenca. Podjetja, ki vajenca ne bi sprejela, bi morala plačati po 950 šilingov.

JOHANN LOMŠEK

MASCHINEN - FAHRRÄDER - MUSIKINSTRUMENTE

ST. PHILIPPEN, POST: EBERNDORF, KÄRNTEN

PREISLISTE

Fahrradersatzteile

Dynamo Lichtanlage Styria	S 106.—
Dynamo allein	S 69.—
Scheinwerfer allein	S 37.—
Dynamo Kabel	S 1.20
Dynamo Birne	S 1.80
Trillerglocke	S 9.—
Zweiklangglocke	S 10.—
Lenkstange mit Vorbau	S 45.—
Puch Lenkstange	S 32.—
Vorderradbremse	S 17.—
Vorderradfelgenbremse	S 37.—
Hinterradfelgenbremse	S 44.—
Fahrradgriffe pro Paar	S 3.80
Luxus Fahrradgriffe pro Paar	S 7.—
Vorderradgabel	S 42.—
Vorderradachse	S 6.50
Speichen pro Stück mit Nippel	S —.40
Vorderradnabe	S 19.—
Vorderrad	S 55.—
Kotschützer Vorderrad	S 6.—
Kotschützer Hinterrad	S 9.—
Kotschützer komplette Garnitur	S 16.—
Hinterrad mit Styria-Freilauf	S 135.—
Styria Freilaufnabe	S 98.—
Freilaufrollen pro Stück	S —.70
Brenskonus	S 9.—
Bremsmantel	S 14.—
Kugelring	S 3.20
Vorderradkugelring	S 2.—
Kugelring für Steuerung	S 2.—
Kugelring für Getriebe	S 3.—
Steuerung Garnitur	S 17.—
Gewindekopf	S 3.—
Vorder- und Hinterradmuttern	S 1.20
Kleidernetz weimasschig	S 9.—
Kleidernetz engmasschig	S 13.—
Gummikleidernetz	S 18.—
Getriebe komplett	S 100.—
Getriebeachse komplett	S 16.50
Rückstrahlerpedale pro Paar	S 44.—
Rückstrahlerpedale verchromt	S 49.—
Fahrradkette	S 23.—
Kettenschützer schwarz	S 11.—
Kettenschützer verchromt	S 18.—
Kettenspanner pro Paar	S 3.—
Fahrradpumpe mit Schlauch	S 23.—
Pumpenschlauch	S 2.—
Pumpenhalter	S 3.—
Motorradpumpe	S 29.—
Gepäcksträger mit Feder, schwarz	S 25.—
Gepäcksträger mit Feder, Blech	S 17.—
Sportgepäcksträger verchromt	S 57.50
Juniorsportgepäcksträger	S 64.—
Kindersitz Universal	S 26.—
Fussraster pro Paar	S 3.80
Leichter Federsattel	S 48.50
Stofffedersattel	S 68.—
Triumph Kunstledersattel	S 70.—
Triumph Ledersattel	S 90.—
Sattelüberzug mit Gummischwamm	S 29.—
Werkzeugtasche für Herren oder Damen	S 14.—
Fahrradständer	S 13.—
Rücklicht	S 3.—
Zahnlochschlüssel	S 3.—

Es sind hier die wichtigsten Bestandteile in der Preisliste angeführt. Es sind aber auch alle anderen Bestandteile lieferbar. Neue Fahrräder sind aller Marken auf Lager. Ein Besuch meines neuen Geschäftslokals wird sie davon überzeugen.

Nähmaschinen

Haushaltnähmaschine in Holzgestell versenkbar Marke Köhler . . . . . S 2.950.—
 Naumann die unübertroffene deutsche Rundschiffnähmaschine in Versenkgestell Klasse 24 . . . . . S 3.400.—
 Naumann Zick-Zack Universal Nähmaschine (oder Gritzner-Kayser) . . . . . S 4.500.—
 Mundlos Haushaltnähmaschine in Schrankmöbel Klasse 15 . . . . . S 4.100.—
 Messerschmitt:
 Elektrische Koffernähmaschine . . . . . S 3.980.—
 Mit Fussantrieb im Schrank . . . . . S 3.880.—
 Mit elektr. und Fussantrieb im Schrank . . . . . S 4.680.—
 Slalom Standard, Fussantrieb . . . . . S 3.280.—
 Die Schranknähmaschinen können in Eiche, Lärche, Zirbe oder Küster geliefert werden. Es werden auch alle anderen Markennähmaschinen wie Rast-Gasser, Wilson, Pfaff sowie Schneidernähmaschinen prompt geliefert. Preis auf Anfrage. Sowie Schneidernähmaschinen Marke Adler, Gritzner.

Haushaltsherde

Preise und Ausführung
 lackiert lack. vern. em. vern.
 Herdgrösse: 80 mal 54 . . . . . S 1.073.—, 1.312.—, 1.490.—
 " 90 mal 60 . . . . . S 1.355.—, 1.655.—, 1.880.—
 " 100 mal 68 . . . . . S 1.685.—, 2.033.—, 2.310.—
 " 120 mal 72 . . . . . S 1.995.—, 2.535.—, 2.880.—
 auf Wunsch gegen Mehrpreis mit Kohlenwagen, rostfreie Einfassung, Rottermann Stahlplatte.

Haushaltungsherde schwere Ausführung mit 1 Bratrohr, 1 Backrohr und flachem Wasserschiff

Herdgrösse: 100 mal 68, email, vernickelt . . . . . S 3.180.—
 (weiss em., Beschläge vernickelt)

Herdgrösse: 120 mal 72 . . . . . S 3.760.—
 " 140 mal 77 . . . . . S 4.570.—

Waschmaschinen

Alfa-Waschmaschinen für Handbetrieb für Liter:

75	100	130	170
S 1.370.—	S 1.500.—	S 1.640.—	S 1.940.—

Alfa-Waschmaschinen mit elektrischem Antrieb für Liter:

75	100	130	170
S 3.420.—	S 3.580.—	S 3.700.—	S 4.100.—

Wäschepresse

25 Liter Inhalt . . . . . S 450.—

Hosenspanner pro Paar			\$	1,30
Fahrradketenschloss			\$	8,60
Fahrradnummernschloss			\$	25,-
Speichenspanner			\$	1,-
Ölkannen			\$	3,20
Fahrradlack, schwarz, Dose			\$	6,-
Fahrradlack in Farben, elfenbein, rot, grün, blau, weiss, silber			\$	6,-
Fahrradell in Flaschen			\$	2,20
Gummilösung			\$	-70
Reparaturlecke, 10 Stück			\$	1,10
Reparaturfließzeug in Blechdose			\$	3,80
Fahrradschlauch 28x1,5			\$	16,20
Fahrradschlauch 28x1,75			\$	17,40
Fahrradschlauch 26x2,25, Mofa			\$	20,30
Fahrradschlauch 28x1,5, schwarz			\$	36,80
Drahtreifen 28x1,75, schwarz			\$	44,50
Drahtreifen 28x1,5, beige			\$	50,80
Drahtreifen, Mofa, 26x2,25			\$	87,10
Wulstreifen, holländisch			\$	64,-
Wulstreifen 28x1,5			\$	49,90
Siwsporfelgeband			\$	2,40
Isolierband			\$	2,20
Fahrradrahmen, Herren-, mit Getriebe und Gabel			\$	330,-
Fahrradrahmen, Damen-, mit Getriebe und Gabel			\$	360,-
Dreigangketenschaltung			\$	160,-
Viergangketenschaltung			\$	175,-

Fahrräder komplett mit Lichtanlage

	Herren	Damen
Marke Styria	\$ 886,-	\$ 936,-
Markenräder		
Puch oder Junior	\$ 1010,-	\$ 1070,-
Luxusräder, schwarz	\$ 1154,-	\$ 1214,-
Luxusräder in Farben, rot, grün oder blau	\$ 1209,-	\$ 1269,-

Landmaschinen

Gebürgsmotormäher, Marke Stadler		\$	7.200,-
Reform Motormäher		\$	8.500,-
Austro Rapid Motormäher		\$	10.039,-
Einachserschlepper, komb, mit Mäher Type Record, 5 PS		\$	9.380,-
Austro Rapid, 10 PS		\$	18.930,-
Grasmäher für Pferdezug, Hoffer Schrantz		\$	4.600,-
Grassmäher, Marke Melichar		\$	3.850,-
Bindemäher, Hoffer Schrantz		\$	10.500,-
Heurechen, Breite:			
180 cm	210 cm	250 cm	
\$ 3.700,-	\$ 3.800,-	\$ 4.200,-	

Gabel-Heuwendler		\$	4.500,-
Handziehrefchen, fahrtbar		\$	950,-
Handschleppreden		\$	140,-
Mähmesser-Schleppapparat für Kraft		\$	190,-
detto mit Kugellager für Kraft		\$	315,-
Mähmesserschleifmaschine F. Handbetrieb mit Gestell		\$	724,-
Dengelapparat		\$	203,-
Kleindruckmaschine ohne Schütler		\$	2.280,-
Schütlerdrescher		\$	4.500,-
Einradputzdrescher		\$	5.560,-
Stiftputzdreschmaschine mit doppelter marktrentiger Reinigung		\$	7.750,-
Breitreidmaschine mit doppelter Reinigung		\$	11.158,-
Getreideputzmühle, Marke Jenbach		\$	2.100,-
Getreideputzmühle, Marke Schmallegger		\$	1.550,-
Hack- und Häufelplung		\$	580,-
Häufelkörper		\$	118,-
Unterwenderplung NW 5		\$	1.206,-
NW 6		\$	1.048,-
Selbsthalterwinkelplung		\$	910,-
Brahanplung, Marke Goliath mit drehbarem Vordergestell		\$	1.150,-
Federrannkultivator		\$	1.640,-
Saatlege, zweiteilig		\$	520,-
Saatlege, dreiteilig		\$	760,-
Bergsitzplung, Ideal		\$	2.047,-
Ackerlegge, einseitig		\$	660,-

Futterdämpfer

Dämpfer als Futter-, Wasch- oder Kochdämpfer für Liter:

50	100	130	170
\$ 855,-	\$ 1.035,-	\$ 1.170,-	\$ 1.340,-
170	220	280	350
\$ 1.750,-	\$ 2.050,-	\$ 2.460,-	\$ 2.700,-

Auf Wunsch werden die Dämpfer auch mit emailiertem Kessel geliefert.

Elektrodämpfer als Futter-, Wasch- oder Kochdämpfer für

Liter 90	120	200
\$ 2.470,-	\$ 2.720,-	\$ 3.800,-

ACHTUNG, NEUHEIT!

Die Alfa-Elektrodämpfereinrichtung macht einen heizbaren Alfa-Futterdämpfer zu einem ELEKTRO-FUTTERDÄMPFER. Es kann dadurch jeder auch Alfa-Futterdämpfer gegen nachstehende Einrichtungsgebühr elektrisch betrieben werden.

50	100	130	170
\$ 350,-	\$ 445,-	\$ 515,-	\$ 600,-
170	220	280	350
\$ 765,-	\$ 870,-	\$ 945,-	\$ 1.030,-

Fahrräder komplett mit Lichtanlage

	Herren	Damen
Waffenrad, extra stark	\$ 1185,-	\$ 1250,-
Sporträder S „60“	\$ 1410,-	\$ 1480,-
Strassenrennrad, „Bergmeister“		\$ 1825,-
Jungmeister	\$ 845,-	\$ 895,-
färbig	\$ 960,-	\$ 1010,-

Landmaschinen

Kartoffelroder \$ 2.350,-
Elektromotor, geschlossene Ausführung, ELLIN

3 PS	4 PS	5,5 PS	7,5 PS	10,2 PS
\$ 1.562,-	\$ 1.853,-	\$ 2.134,-	\$ 2.677,-	\$ 3.327,-

Jenbacher Dieselmotor:

4-8 PS	8-15 PS	10-20 PS
\$ 7.600,-	\$ 9.950,-	\$ 12.900,-

Obstpresse, a 2		\$	1.240,-
Handobstmühle Nr. 3		\$	1.050,-
Kraftobstmühle		\$	980,-
Hydraulische Obstpresse, 200 Liter		\$	7.980,-
Obstpresse mit Keildruckwerk, ca 100 Liter		\$	2.550,-
Obstpresse mit doppeltem Druckwerk, 200 Liter		\$	4.500,-
Krafthäcksler mit Gebläse		\$	2.474,-
Krafthäcksler 350 mit Ketenzug		\$	3.235,-
Stallstlohäcksler, Blasius 700		\$	5.750,-
Alfa Krafthäcksler, Blasius 700		\$	3.300,-
Grosshäcksler, Modell 600		\$	6.900,-
Grosshäcksler, Modell 1000		\$	13.000,-
auf Wunsch mit Einlageautomat			
Heuanzug, Richtipreis		\$	6.500,-
Bergseilwinde, ab		\$	2.290,-
Heugebläse, ab		\$	4.000,-
Schwedenrechen, kombiniert mit Heuwendler		\$	7.680,-
Schwadenrechen nicht kombiniert		\$	4.960,-
Schrotmühle		\$	640,-
Alfa Seinschrotmühle		\$	1.400,-
Hammerschlagmühle, Alfa		\$	2.200,-
Milchsperatoren-Stundenleistung, Alfa:			
Liter: 65	100	135	170
\$ 1.300,-	\$ 1.870,-	\$ 2.120,-	\$ 2.220,-

Anderer Marken wie Miele, Standard, Westfalia usw. sind ebenfalls lieferbar. Preis auf Anfrage.

Hausmühlen, Marke Waldhoff, Schmallegger, von 2.000,- \$ aufwärts.

Traktoren, Marke Steyr, Fent, Diesel, Ross, Holder ebenfalls lieferbar.

Pot do enakopravnosti

Gradiščanski deželni glavar dr. Lorenc Karall je gradiščanski Hrvat. Zato še posebej pozna razmere med gradiščanskimi Hrvatimi in pozna tudi njihove težave. Ko je bil ponovno, to je že tretjič, izvoljen pred kratkim za deželnega glavarja, je v gradiščanskem deželnem zboru dal vladno izjavo. V tej izjavi je med drugim dejal tudi tole:

„Za nadaljno izobrazbo učiteljev na jezikovno mešanih, to je dvojezičnih šolah, bo treba večje pozornosti, ker danes hrvatski učitelji in študenti, ki hočejo postati učitelji, nimajo možnosti, da bi dobili potrebno znanje v hrvatskem jeziku.“

V zvezi s to izjavo piše „Naš tajejnik“, glasilo gradiščanskih Hrvatov:

„S temi besedami je tudi z najvišjega mesta potrjeno to, za kar se naši voditelji toliko borijo in o čemer toliko pišemo in to je, da vse doslej naši hrvatski učitelji niso imeli nikake možnosti in prilike, da bi se dobro naučili svojega materinskega jezika, v katerem bodo morali tudi poučevati. To je velika krivica napram Hrvatom. — V tej zvezi moramo povedati še to, da ima po veljavnem zakonu v Avstriji vsak državljani pravico na to, da dobiva pouk v ljudski šoli v svojem materinem jeziku, torej mi gradiščanski Hrvati v hrvatskem jeziku. Za uspešno poučevanje na hrvatskem jeziku pa je potrebno znanje hrvatskega književnega jezika. Mirne duše pa moremo reči, da se pri nas izvajanje zgoraj omenjenega zakona sabotira. Ali ni to sabotaža, ako okrajni šolski nadzornik sam prizna, da največji del učiteljev v njegovem okraju noče poučevati v hrvatskem jeziku? In kaj je ukrenil ta šolski nadzornik na to? Ničesar! On je vzel tako postopanje učiteljev enostavno na znanje, mesto da bi opozoril učitelje na njihovo dolžnost. Ako pa tak opomin ne bi zalegel, bi jih moral javiti deželni vladi. — Naj bi poizkusil ta ali oni učitelj reči, da ne bo podučeval domovino-znanstva! Kaj bi se zgodilo z njimi? Nič drugega kakor to, da bi moral takoj zapustiti službo. Ali ni hrvatski jezik ravno tako šolski predmet kakor računanje ali zgodovina? Ali za hrvatski jezik ne veljajo isti zakoni? Zato bo potrebno, da si te učitelje malo bolj natančno ogledamo. Četudi moramo priznati, da je težko za učitelja, ako mora podučevati to, česar se v šoli sam ni

naučil tako dobro, kakor n. pr. računanje ali zgodovino?“

K tem besedam „Našega tajejnika“ nimamo dosti dodat. Le to, da vse to velja v povečani meri tudi na Koroškem, kjer se učitelji najprej ne naučijo v zadostni meri slovenščine in zato tudi slovenščine ne poučujejo v isti meri kakor nemščino, oziroma kakor to predvideva uredba o dvojezičnih šolah. Tudi pri nas — vse to pod pokroviteljstvom deželnega glavarja, ki je referent za šolstvo — naravnost sabotirajo

Spominčica na grob č. g. dekana Franja Šenka

Alojz Vauti, župnik v Selah

Kdaj je človek star? Na to vprašanje je dal nekdo moder odgovor: dokler še snuješ načrte za bodočnost, si še mlad. Če pa živiš še samo v spominih na preteklost, je to znamenje, da si star.

Ne smatram se še po tem receptu za starca. Vendar pa naj podam iz svojih spominov en dogodek iz dijaških let in ga kot spominčico zasadim na gomilo, pod katero počiva blagi šentjakobski dekan č. g. Franjo Šenk.

S Šenkem sva bila znana že iz dijaških let. Na gimnaziji v Kranju nas je študiralo tudi nekaj Korošcev, med njimi Jezerjani Šenk in trije bratje Muri-ji, Rožana Kobenter in Janežič in Podjunčana Mlinar in jaz. Leta 1907 nas je stanovalo šest skupaj „na Žolariji“ v kokrškem predmestju in smo zato nad sobna vrata pritrtili ponosen napis „koroški dijaški dom“.

Leta 1904 je šentjakobski župnik Matej Ražun, takratni prvoboritelj za narodne pravice, posebno na šolskem polju, dvignil glas: sezidajmo si lastno narodno in gospodinjsko šolo! Njegov poziv ni ostal brez odziva. Začelo se je zbiranje denarja. Vrli št. Jakobčani so se oglašali in prinašali župniku svoje prispevke, pa tudi iz drugih krajev po deželi in izven dežele so polagoma pritekali večji in manjši zneski. „Mir“ je skoro v vsaki številki izkazoval dobrotnike in njihove prispevke.

Dijaki smo se v počitniških sestankih navduševali za svoj narod, kulturne prireditve z igrami so nam nudile priliko udeleževanja; navdušenje je kar gorelo iz nas. Ni čuda, da nas je tudi ideja šentjakobske šole močno zajela. Tudi tu smo hoteli nekaj pomagati. A kaj in kako? Tolikokrat beremo na vžigalnicah v korist Ciril-Metodovi družbi napis: Mal položi dar domu na oltar! Pošljimo tudi mi za šolo svoj dar. Lepa misel! Toda kako že poje stara študentska pesem: „Denarcev žep moj ne pozna...“

zakon tako učitelji in okrajni nadzorniki ter deželni nadzornik. Tudi pri nas bi takoj odpustili iz službe učitelja, ki ne bi hotel poučevati računstva, ali bi ga tako pomanjkljivo podučeval, kakor se to godi pri slovenščini. — Pot do enakopravnosti pa ni v tem, da smejo Slovenci voliti socialiste kakor jih volijo Nemci, pot do enakopravnosti je v tem, da veljajo tudi za vse enake pravice. Ena temeljnih pravic vsakega državljanja pa je, da se v šoli nauči materinskega jezika, torej v našem slučaju književne slovenščine. Zato pa tudi ne bomo nehali nikdar zahtevati, da se uredba o dvojezičnih šolah izvaja, ne pa sabotira.

nil prispevati za zgradbo poslopja toliko, kolikor še Ražunu denarja primanjkuje. Ražun je bil kot v devetih nebesih. Zdaj je bilo lahko začeti.

Bil sem kot dijak zraven, ko so leta 1907 blagoslovili in položili temeljni kamen šolskemu poslopiju in sem tudi leto navrh sodeloval ob slovesnosti blagoslovitve zavoda. Nad dvoriščem nad „Narodnim domom“ se je vršila popoldne veselica. Nastopili so razni govorniki. Ražuna so dvignili navdušeni možje na rame; vse mu je vzklikalo, pa je gospod to priznanje tudi v polni meri zaslužil.

Jeseni leta 1905 je Šenk stopil v celovško bogoslovje, tri leta pozneje sem mu sledil jaz. Tako sva bila zopet še eno leto tovariša. Imel je nekako častitljiv nastop, govoril je z basom počasi, zato smo ga imenovali „oče Šenk“.

Naju oba, ki sva kot dijaka darovala par skromnih kronic za narodni šolski zavod v št. Jakobu, je pozneje življenjska pot pripeljala prav tja. Moje prvo kaplansko mesto je bilo pri župniku Ražunu v št. Jakobu od julija 1912 do oktobra 1914. Za kaplana-novinca bi si ne mogel želeli boljšega predstojnika. Šenk pa je leta 1922 postal njegov posredni naslednik in je po vzoru svojega zaslužnega prednika pastiroval med šentjakobskimi ovčicami nad 30 let. Tudi njemu je bil zavod s sestrami, gojenkami in otroci vedno pri srcu. Ko njegovo izmučeno telo počiva ob starodavni cerkvi v sosesčini zaslužnih Janežičev in župnika Treiberja, pevca naše vedno lepe „Njav čez izaro“, naj Bog po njegovi prošnji varuje in blagoslovlja delovanje zavoda v versko in narodno korist koroških Slovencev!

Do mojih vrat

Iz toplo zelenih trat se je priigrala pomlad do mojih vrat, a vstopila ni, pred durmi je obstala; na rušo je legla in zaspala...

Jaz pa sem gnusno začutil takrat minljivost tostranstva oboževanega in stvarci vsaki bi rekel: živiš še, sestra, brat!

Do mojih vrat iz daljnih sinjih trat bo privihral enkrat moj poslednji anget-brat!... In takrat bo vstopil k meni pojoč — — — in v pesmi bo smrt... odrešenik... dopolnjevalec pričujoč!

Valentin Polanšek

Narodne manjšine v Avstriji

V št. 18 „Našega tednika“ smo v uvodnem članku odgovorili na napačne trditve katoliškega tirolskega tednika „Der Volksbote“. V zvezi s tem člankom smo prejeli več dopisov, ki vsi odobravajo naše stališče in obsojajo tako nepravilno poročanje. Na ta članek v omenjenem listu odgovarja tudi „Naš tajejnik“, glasilo gradiščanskih Hrvatov v Avstriji, ki najprej našteva, kaj vse piše omenjeni list, ko pravi, kako velike pravice imajo narodne manjšine v Avstriji ter nato nadaljuje:

„Položaj manjšine v Avstriji je popolnoma zadovoljiv in je v smislu želje vseh avstrijskih državljanov urejen...“ — Tako piše „Der Volksbote“. In res je po zakonu urejeno poučevanje v šoli v materinem jeziku. In res imamo tudi na papirju 19 hrvatskih in 16 nemško-hrvatskih šol (na Koroškem jih je 97!). Imamo šolsko vadnico za začetnike in čitanko za drugi, tretji in četrti razred, imamo zgodbe sv. pisma in katekizem, imamo Hrvata za deželnega glavarja, imamo tri časopise v materinem jeziku, imamo... , joj, kaj še imamo... sedaj smo pozabili, ko imamo toliko vsega tega. Le kako je mogoče, da se morajo kljub vsem tem dobrotam, ki jih imamo, naši narodni voditelji in prosvetitelji toliko boriti za naše pravice? Kako je po vsem tem mogoče, da se nam z raznih strani očita, da ne znamo dobro svojega materinega književnega jezika?

Pri vsem tem vidimo, kako nesrečno in nejasno je bilo postavljeno vprašanje pri popisu prebivalstva o občevalnem jeziku. Številke, ki jih sedaj objavlja statistični urad, veljajo za javnost enostavno kot število Hrvatov in to neresnično število nam bo grozilo ob vsaki priliki.“

Vse gornje velja tudi za nas, koroške Slovence, le še v povečani meri, ker so pri nas po zaslugi tako zaslužnega deželnega glavarja našli ne samo Slovence, ampak še kar 7 ali 8 drugih slovenskih narodnosti pod vsemi mogočimi in nemogočimi imeni.

J. S. Baar — Al. Nemeč:

ZEMLJA IN LJUDJE

R O M A N

(Devetnajsto nadaljevanje)

„Tako se začenja uradna obravnava: V imenu Očeta, Sina in Svetega Duha, božja moč naj nad občino plava in jo varuje boleznii, povodnji in še drugega zla!“

„Tako nam Bog pomozil!“ so vsi odgovorili. Rouček pa je nadaljeval:

„Danes smo se zbrali, da bi važno stvar reševali. Kakor že veste, seveda, gre za sprejem soseda! Jan Cimbura, predloži svojo prošnjo!“

Od kmetov je edini Cimbura imel odkrito glavo. Popolnoma sam je stal sredi kroga ljudi. Lepo je bilo pogledati nanj. Stal je z glavo pokonci, resnega obraza, celo slovesno navdahnjenega. Toda bil je miren in svest si samega sebe. Krasno vzrasel človek in mož od nog do glave! V pasu je bil vitek, z jermenom opasan, iz pasu pa je rasel v široka ramena vkleknjeni prsni koš. Njegova ramena so bila obla, zadaj ravna kot sveča, nad njimi je kraljevala okrogla, s temnimi kodrastimi lasmi porasla glava. Z eno roko se je opiral v bok, z drugo je igranje vrtel okroglo vidrovko. Gladko obrito lice se mu je svetilo v zdravi rdečici. Poštene oči so gledale naravnost, zarele so in se veselo bleščale. Krepko je stal na svojih velikih nogah, zavedajoč se. Njegova obleka, bela izšita srajca, s cvetjem okrašena svileni ruta okrog vratu, vse je bilo novo in praznično na njem.

Izbral je besede in jih z močnim glasom spregovoril:

„S svetim zakonskim stanom me je Bog združil s Piksovo ženo, otroki in hramom. Čez reko, dolino, čez hrib in planino prihajam kot tujec v vašo sredino. Toda računam na vaše srce, da me boste sprejeli med se!“

Na županovi desnici je sedel kmet Černoč. Sede za mizo je vse z glavo presegal. Ta je odgovoril Cimburi:

„Ej, dečko, to ne gre s tako brzico, hočemo ne volka, ampak ovčico! Poslej bomo s tabo živeli, s teboj bomo pili in jeli. Zato te moramo preizkusiti, spoznati, preden boš med nami kot brat med brati! Zdaj, sosedje, je vrsta na vas, da mu pregledate srce in obraz! In ti, če hočeš biti sprejet za soseda, glej, da bo urna, odkrita tvoja beseda!“

In zaslivanje se je začelo. Hamak je jedrnato vprašal:

„Povej, kakšen in od kod ti je izvor in rod?“

Cimbura je takoj enako odsekano odgovoril:

„V vsem sem vam enak — kmet kakor vi, sin kmeta Jana iz Semičke vasi!“

„Cimbura Jana, Cimbura Jana iz Semič, to je spoštovan, dober rod, moramo priznati,“ je v zboru hvalila občina. Toda hrumečo množico je zmotil Želzuka. To je bil majhen, droben možiček, čeprav je bil velik gospodar — in, da bi ga bilo ob ogromnem Černoču kaj videti, ni govoril sede, marveč je vstal, dasi je bil še vseeno majhen. Izhajal je iz take majhne družine. „Kar jih je pri njih, bi lahko vsi pod enim rešetom mlatili,“ se je nekaj govorilo o Želzulkovem rodu v Putimi. Toda sleherni tega rodu je bil nenavadno čil in prožen, kakor da je spleten iz ličja. Ta je tedaj skočil pokonci in zaklical Cimburi:

„Poznamo tvojo mater in tvojega očeta, a ne poznamo tvojega posestva in imetja!“

„Piksov grunt, ta vam je gotovo znan, tega bo odslej orala moja dlan,“

mu je mirno odgovoril Cimbura in že hotel povedati o ženi in otrocih ter o pokojnem prijatelju, toda vzdrl se je. Vedel je, da temu vprašanju ne uide. In res si je Jaroš že odkašljaj in zaupno spregovoril:

„Piksov dom, kdo ti ga je dal?“

Piksa je v grobu — in zapuščeni dom bo kot dediščina trem sirotam ostal!“

(Dalje na 4. strani)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je ob pol deveti uri vsako nedeljo v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Majniška pobožnost je vsako soboto, nedeljo in praznik ob pol 8. uri zvečer.

BILČOVŠ

(Romanje v Marijino Celje)

V soboto, dne 13. VI., odpelje avtobus romarje v Marijino Celje. Avto bo odpeljal iz Bilčovsa ob 5. zjutraj. Preje bo še sv. maša, ki bo ob 1/25. Tja grede se peljemo preko Gradca in obiščemo tudi romarsko cerkev Maria Trost pri Gradcu. V Marijino Celje pridemo popoldan, 13. VI. V nedeljo se vrnemo preko Knittelfelda in bomo, če bo dopuščal čas, obiskali tudi opatijo Seckau. Priglasiti se je treba najdalje do 1. VI.

BRANČA VAS

Dne 18. majnika se je podal Pavel Boštjančič, stari Bašti, v gozd, da tam požge nekaj suhih vej. Pa se je razširil ogenj in je imel precej opravka, ko je ogenj skušal pogasiti. Ker se je ogenj prehitro razširil, je Boštjančič ostal sredi ognja. Padel je in ležal nezavesten v ognju. K sreči je prišla hčerka, pd. Adamička, mimo in je rešila očeta nevarnega položaja ter poklicala ljudi, da so ogenj potem pogasili. Očeta je ukazal poklicani zdravnik, dr. Schroll iz Vetrinje, prepeljati v bolnico v Celovec. Vsi želimo, da bi kmalu okrevale in bi se mogel spet zdrav vrniti na svoj dom.

KOTMARA VAS

Nedavno smo pokopali na našem pokopališču Tomažičevega očeta iz Brodov, Janeza Žagarja. Rak na želodcu jim je uničil življenje, saj so bili še v najlepši moški dobi, stari komaj 57 let. Šli so iskat zdravja v bolnico, vrnili pa so se mrtvi domov med svoje drage.

Rajni oče so bili trdna slovenska korenina, ki niso nikoli zapustili svojega naroda in so šli z njim tudi v tujino in v tujino, ko so bili v času nacizma preselejeni. — Po končani vojni so se spet vrnili na svoj dom ter so tu ponovno z vso ljubeznijo poprijeli za gospodarstvo, katero so spet kmalu tako uredili, kakor so ga pred leti zapustili.

Tomažičev oče so bili znani po svoji veliki gostoljubnosti, nikdo ni šel od hiše ne da bi bil pogoščen. Bili so rajni tudi dober sosed ter so vsakemu radi pomagali, kolikor so le mogli. Zato pa jih ne bodo pogrešali samo domači, ampak tudi vsi sorodniki in sosedje.

Zelo veliko ljudi se je udeležilo njihovega pogreba, prišli so v velikem številu tudi izseljenci iz vseh krajev Koroške. V imenu izseljencev se je poslovil od pokojnega Jan-

Pri nas na Koroškem

ko Ogris iz Bilčovsa. Domači g. župnik so se v krasnem govoru poslovili od svojega dobrega farana. Moški zbor se je poslovil od pokojnega z lepimi žalostinkami pred hišo žalosti, v cerkvi in na pokopališču. — Naj počivajo v Gospodu blagi Tomažičev oče, naj se spočijejo v mili slovenski zemlji, katero so tako ljubili in za njo tudi veliko pretrpeli. Naj jim dobri Bog tisočero poplača vsa njihova dobra dela. — Vsi kotmirški Slovenci in tudi drugod pa jih bodo ohranili v najlepšem spominu. Postavimo jih lahko za vzgled kot vzornega narodnjaka in vzornega krščanskega moža. Žalujemo ostalim naše iskreno sožalje. Naj dobijo v svoji žalosti tolažbo in pomoč od zgoraj, kjer se bodo nekoč spet veselo združili s svojim dragim očetom.

ZMOTIČE

V ponedeljek, dne 11. majnika, se je Oražov Hanzej vračal s svojim motornim kolesom od dela s Katzove žage. Na cesti od Podvetrova na Brnco, oziroma na Spodnji Breg, pa sta trčila skupaj s tovornim avtom, last konzumnega društva. Takoj so Hanzeja prepeljali z rešilnim avtom v beljaško bolnico. Toda poškodbe na glavi so bile tako hude, da je Hanzej v torek zgodaj zjutraj izdihnil svojo dušo. Pripeljali so ga domov in so ga položili na mrtvaški oder v njegovi hiši. Pogreb rajnega Hanzeja je bil na Vnebohod. Udeležba pri pogrebu je bila ogromna, da le malokdaj doživimo take pogrebe. Vse osebe od tvrde Katz & Klumpp je bilo zastopano. Ker pa je bil rajni tudi godec, so se tudi godci poslovili od njega in igrale so kar tri godbe.

Rajni Hanzej je bil silno delaven in skromen fant. Komaj se je vrnil iz vojne, že se je lotil dela, da si postavi lastni dom in sezidal si je vilo, ki krasno našo malo vasico. Za Hanzejem žalujejo starši, dva brata, prav posebno pa nevesta Milena. Vsem izrekamo mi vaščani s tem najiskrenejše sožalje. Hanzeju pa naj bo ljubi Bog pravičen sodnik in naj ga ne sodi po svoji strogi pravičnosti, ampak le po svoji neskončni usmiljenosti.

MALA VAS

Sporočamo, da so dne 16. majnika umrli Kuncev oče, Franc Wutte, v starosti 83 let. Daleč naokoli so uživali veliko spoštovanje poštenega očeta in marljivega gospodarja.

Rajnega očeta smo pokopali v torek, dne 19. majnika. Radi pomanjkanja prostora priobčimo obširneje poročilo v prihodnji številki „Našega tednika“.

VRBA

Od nas res malokdaj dobite kak dopis in bi zato mogel kdo misliti, da v naši okolici ni več Slovencev. Pa to ne drži, še smo Slovenci tu doma in tudi nimamo prav nobenega namena, da bi v zadovoljstvo naših narodnih nasprotnikov izginili od tu in bi se ponemčili.

To pa prav gotovo želijo nekateri, ki bi drugače po svoji službi že imeli nalogo, da vzgajajo rod tak kakor je in na Koroškem je pač rod tako ustvarjen, da živita drug ob drugem Slovenec in Nemec. Zato nam ni prav nič v zadovoljstvo dejanje naše učiteljice, ki podučuje tudi verouk. Ravno ona bi morala vedeti, da je Gospod naročil svojim apostolom: „Pojdite in učite vse narode!“ Po veliki ljubezni do svojega naroda pa nam bi moral biti Kristus vzor, kako je treba ljubiti svoj narod. Zato bi morala naša učiteljica vsaj spoštovati tudi slovenski narod. Ni bilo prav nič pravilno njeno obnašanje, ko je bila pri popoldanski službi božji v Logi vesi in je nato pripovedovala v šoli tudi slovenskim otrokom, da ni mogla poslušati „vindišarskega brbljanja“ („windisches Plappern“, je dobesečno rekla).

S takim nemogočim izražanjem ne vpliva učiteljica prav nič vzgojno, ko hoče s takim govorjenjem vzbuditi v otrokih mržnjo do lastnega materinskega slovenskega jezika. — Kaj bi se zgodilo n. pr. veroučitelju, ki bi upravičeno rekel slovenskim otrokom v šoli, da ne more poslušati, da otroci slovenskih staršev govorijo med seboj nemško?

ŠMARJETA V ROŽU

Lepo cvetje po naših sadnih vrtovih so ledeni možje obsuli s slano. Mogoče so se bali, da ne bi zlorabljali bogastva lepih sadov. Ponekod je slana uničila tudi žito po njivah. Zopet bo trda za kruh. Ko smo hodili v križevem tednu v prošnjih procesijah, se nam je kadil marsikje dim v oči. Ogenj so napravili pod drevesi, da bi zabranili slani uničujoče delo. Želimo, da je pomagalo. Kaj človek ne stori, da uspe in da še bolj zaveruje v moč in sad dela svojih rok. Ali bo res Oni nad nami postal od-

več? — Mraz je odšel. Toplota se je umaknila iz Črnega vrha in se umika tudi čez skalnati Obir. Otajala so se srca in pokazala, da živijo in da hočejo živeti.

Smrt smo pregnali iz naših vasi, da si ne upa v to bujnost življenja. Mladi pari pa so se okorajžili in se podali v skupnost življenja. Na Vnebohod je stala pred poročnim oltarjem Pavhova Pepi Hribernik in obljubila zvestobo Walterju Wurmu iz Borovlj. V nedeljo po prazniku pa je peljal Pavhova Hanza svojo Nežijo Schneider, Mlinarjevo iz Dul, na svoj novi dom, k Maurerju na Kočuh. Monejeva Rozi Plaznik pa se nam je umaknila iz fare in odšla h svojemu izvoljencu Friedrichu Harnischu na Struji v kapelški fari na Dravi, kjer je bila tudi poroka. Naj bo v priznanje, da smo farno pripadali nekoč tudi mi Šmarječani pod to faro sv. Zeno, ki je prafara vseh spodnje-rožanskih far. Sedaj pa čakamo, kdaj bo dobila Monejeva hiša gospodinjstvo, ki je trenutno brez nje! — Vsem novoporočenim želimo, da jim bo dobro, veselo in toplo ob lastnem ognjišču.

Smejali smo se „Svojejavčiku“, s katerim so nas razveselili igralci iz Celovca na Vnebohod. Tako naravno so podajali to burko, pa vsi, od Polonce do Toneta, od Jožeta do Kohna, in vsi drugi, da smo ob smehu skoraj prezrli, kako resne tragedije žalostne se ob takih svojevjavčikih odigravajo po posameznih družinah in kako še žalostnejše se pripravljajo ob svojevjavni ne-

KOSILNICE, OBRAČALNIKE IN GRABLJE ZA SENO

nudi pod ugodnimi plačilnimi pogoji

MAX TRAU

Pliberk - Bleiburg, Kumeschgasse 14

premagljivosti in občutljivosti in zamerljivosti in še ljubosumnosti marsikaterega dekleta in tudi fanta po naših vaseh. — Igralcem pa kličemo: „Še na svidenje! Saj imate več časa kot mi pri delu na polju in v gozdu. In bliže ste si kot mi, raztreseni po raznih vaseh, da nam pot k vaju vzame mnogo dragocenega časa!“ Blagor pa naši mladini, ki ima še višje vzore kot so delo in profit in užitek in se ob teh idealih žrtvuje v prosvetnem delu za plemenitost srca in bogastvo duha!

POTOK — SPODNJA VESCA

Dne 16. majnika sta si podala roke k zakonski zvezi Boštjan Supanz, radiotehnik in gospodična Terezija Jesenko iz Spodnje Vesce. Poroča je bila v romarski cerkvi na Otoku, zvečer pa je bila poročna gostija na Potoku. Novoporočenemu paru želimo mnogo sreče na skupni zakonski poti.

GREBINJ

V zadnji štev. „Našega tednika“ smo poročali o odhodu našega dosedanega dušnega pastirja, č. g. Janeza Walcherja.

Na Gospodov vnebohod so naši župniki vč. gospod dekan postavili za župnika č. g. Friderika Kernlerja iz Čajnc (Tułtschnig v celovski okolici), doma iz St. Lenarta v Labodski dolini. Sprejem novega gospoda župnika je bil pred cerkvijo. V pozdrav je govoril župan, učitelj in še več drugih. V cerkvi sta dve deklici prav krepko deklamirali pozdrav in voščila. V podrobnosti se ne spuščamo, pač pa je potrebno in vredno sporočiti, da so vč. gosp. dekan vneto pridigali najprej nemško, potem pa slovensko o duhovskem poklicu, o delovanju dušnega pastirja, o dolžnostih verskih vzgoji mladine za duhovski poklic. To je šlo vse brez motnje.

Sledila je slovesna levitska sv. maša in zahvalna pesem. Vse skupaj je trajalo od 10. do 12. ure. Verjamemo, da se je že nekaterim mudilo domov, vendar so še poslušali vsi pazljivo, ko so novi župnik pozdravili vsi prižnice svoje nove farane in se zahvaljevali. To je bilo, dokler so g. župnik govorili nemško. Ko pa so spregovorili slovenske besede, je pa na koru zahruščalo in zaropotalo, po stopnicah doli in iz cerkve. To je pač dokaz, kakšna je ta nemška kultura in kakšno spoštovanje imajo nemški cepeljenci (pevcani) do Cerkev. Pokazali so, kako taki napihnjenci svojega župnika — učnika — pastirja — spoštujejo in kako ga mislijo podpirati v njegovem težkem poklicu. Ali hočejo mogoče tako disciplino in kulturo vcepiti Slovincem?!

Zavednim in vernim Slovincem pa rečem tole! Zaupno se bližajte novemu gospodu, ne le v spovednici, ampak tudi sicer in brez skrbi govorite z njim po domače. Govorite po domače brez strahu in sramu, saj se novi g. župnik zavedajo, da so pastir za obe narodnosti in tudi znajo oba jezika.

To vprašanje je ugajalo. Občina ga je hvaležno sprejela in soglasno potrdila:

„Trije dobri otroci, hčer in sinčka dva, in oče — oh — v črni grob so deli ga!“

Zato Cimbura ni odgovoril le Jarošu, ampak je vsej občini s poudarkom tolmačil:

„S pokojnim Pikso je bilo tako dogovorjeno, izročil mi je dom, otroke in ženo. Testament je naredil pred petimi svedoki in meni zapustil grunt in vdovo z otroki!“

„Kako? Grunt in vdovo z otroki? Zapustil pred petimi svedoki?“ je neverjetno vpraševala občina. Priče Piksove oporoke so čutili, da je vrsta na njih. Spogledali so se in se z očmi sporazumeli, kdo izmed njih bo besednik. Vstal je Keclik. Ni vstal iz spoštovanja do Cimbure, ampak iz spoštovanja do občine, ker je njej govoril. Kučmo je potlačil nekoliko za tilnik, z desnico se je popraskal za ušesom, kakor je imel navado, kadar je na kaj napeto mislil — in že je začel:

„Tako je rekel in določil, vam pravim, vpričo žene in otrok! Nam pa sveto je naročil, naj pričamo za sveti Bog: Cimbura bodi gospodar na Piksovem domu, dokler najstarejši sin ne doraste po zakonu. Potem pa naj ta po navadi stari na svoji rodni očini zagospodari!“

Odgovor je vse zadovoljil in napeto so prisluhnil, kaj neki bo vprašal Mika, ki je bil zdaj na vrsti. Mika je bil navihan, vesel človek, ki je rad lovil za besedo, zato se je pripravil in z nedolžnim glasom dejal:

„Preden te vzame občina za sinka, razloži nam izvor svojega priimka!“

Rauček se je pomračil. Pod namrščenim čelom se je rodila karajoča misel: „To ne spada semkaj, za ime nam ne gre, in je že segal po „pravo“ s plemenito kretnjo kakor kralj po žezlo.“

Toda Cimbura je hitro in gibčno odgovoril:

„Takrat, ko se je Žižka vojskoval, tako mi je ded pripovedoval, je eden od prednikov, s krvjo in ranami pokrit, prvi priplezal na cimbu, na grajski zid. Njegovo telo je že zdavnaj v grobu zgnilo, ali ime Cimbura se je do danes ohranilo!“

„Aha, tiček, ta je podkovan! Ta je bil v Kovandovi šoli. Na vseh štirih ga je na ostro podkoval,“ je spet glasno hvalila občina Cimburovo gotovost. Cimbura sam pa je znova čutil sinovsko hvaležnost tako do očeta kakor do hradiškega župana, da sta ga bila dolga leta uvajala v kmečke navade in običaje. Mika je sklonil glavo, dvignil pa jo je Kolarik, mož resnih vprašanj, častitljivega, skoraj puščavniškega obraza. Kolarik je bil v župniji cerkovnik, voditelj romanj in pevec. Z glasom preiskovalnega sodnika in javnega govornika je udaril na Cimburo:

„Piksa je v grobu — vsi pojdemo kmalu isto pot. Zdaj je vse tvoje: posestvo, vdova in troje sirot.“

Ali je to zapisano črno na belem, ne vprašujem; le kako je s tvojo vero, na to odgovor pričakujem!“

Vsa občina je utihnila. Niti dihanja ni bilo čuti. Muho bi slišal, kako brenči na poti od mize k oknom. Cimbura je stal kakor kip. Mirno je dvignil glavo in pogledal žareče proti stropu, lesenemu, rjavemu, z bikovo krvjo namazanemu, v smeri proti podobam, ki visijo v kotu pod stropom. Na prsi je dvignil svojo mehko kučmo in pod njo je sklenil svoje krepke roke. Doslej še ni spregovoril. Toda glej, ob pogledu nanj celo „urad“ za pogrnjeno mizo in kmetje za ostalimi mizami, bajtarji in kočarji, ki stoje naokoli, snamejo ovčje kučme in sklepajo roke kakor v cerkvi.

„Jaz verujem v Boga, Gospodarja sveta. Na njegov mogočni ukaz dvigam k njemu roke in obraz. Njegovih zakonov nočem nikoli zanemariti, ampak v njegovo čast tu z vami gospodariti!“

Goreče, resnično in vendar preprosto je odmevalo to Cimburovo priznanje vere, vse je osvojilo in jih ganilo. Ženske so si celo brisale solze.

„Amen!“ je slavnostno spregovoril župan in je s „pravom“ v roki stopil izza mize. Pristopil je k Cimburi, mu položil roko s pravom na ramo ter se trikrat z njim poljubil. Zdaj je obstal ob njem.

(Se nadaljuje)

Dro.

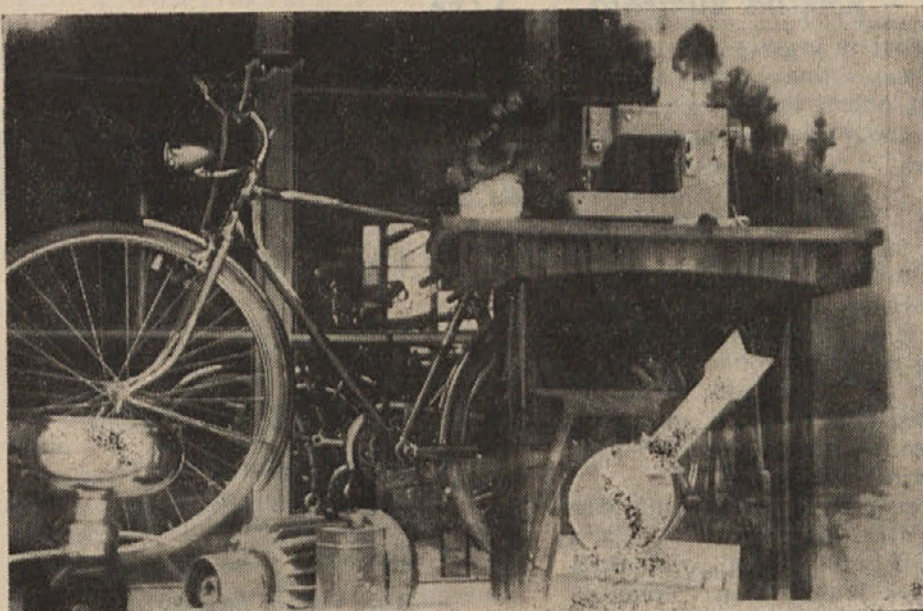
Lomšek-ovi

STROJI V NOVIH PROSTORIH

Ko pišemo o kmetijskih strojih, ne smemo pozabiti na podjetje, ki skrbi za prevoz teh strojev s postaje v Sinči vasi. To skrb ima prevozno podjetje **Stefan Sienčnik** iz Dobrle vasi. To podjetje prevzema tudi prevoz raznega blaga iz Sinče vasi. Prav tako tudi iz Celovca, kamor in od koder vozi tovorni avto vsak petek, po potrebi pa tudi ob drugih dneh. V Celovcu je postaja tega tovornega avtomobila v gostilni Lorenc Tropp, Völkermarkterstrasse, kjer je mogoče dobiti vsa zaželjena pojasnila. Omenjeno prevoznitvo oskrbi tudi prevoz blaga v vse druge kraje. Podjetje prevaža tudi vsako množino gradbenega materiala in opeke, katero na željo tudi prevozno podjetje Sienčnik samo naroči pri opekarni in nato skrbi za prevoz. Podjetje ima za izlete na razpolago tudi izletniške avtobuse.

znej je kamenje nadomestila zidna opeka. Danes pa se je tudi zidna opeka že deloma preživela, ker se vedno bolj uveljavljajo votli zidaki. Pri tem pa je treba omeniti, da ti votli zidaki (Hohlblockstein) niso nikaki cementni izdelki, kakor marsikdo misli. Ti votli zidaki so dobro in na poseben način žgana votla opeka. Saj bi zidaki iz cementa tudi ne mogli odgovarjati svrhi. Votli zidaki morejo namreč še v večji meri, kakor pa opeka sama zabranjevati izžeravanje toplote. Ravno opekarna Hermann u. Krausler pa ima velike izkušnje v proizvodnji votlih zidakov. Z modernizacijo obrata, s povečanjem proizvodnje, s smotreno spremembo in prilagoditvijo oblik ter z izboljšano izvedbo je bilo mogoče izdelke znatno poceniti, istočasno pa izboljšati kakovost ter povečati trajnost izdelkov.

V Avstriji so opekarnice včlanjene v Zvezi avstrijskih opekarnic (österreichischer Ziegler-Verein), ki jamči, da so najnovejši izdelki tehnike v opekarnstvu tudi dosegljivi in na razpolago avstrijskim opekarnam. Zato seveda tudi komercialni in tehnični vodje opekarnice Hermann u. Krausler pazno zasledujejo strokovne razprave zadevnih strokovnih zbo-

Izložbeno okno zaloge strojev LOMŠEK

Novo skladišče strojev
▼
Št. Lipšu

Tesarska dela je izvedlo podjetje **Ignac Koren** iz Dvora pri Pliberku. To podjetje je v Podjuni že na splošno dobro poznano, priporočati pa moremo to podjetje tudi Rožanom. Vsa tesarska dela so izvršena dobro in solidno, da moremo govoriti res o kakovostnem delu. To podjetje je v splošno zadovoljstvo izvedlo tesarska dela skoraj pri vseh novih zasebnih stavbah od leta 1945 dalje v krajih: Večna vas, Globasnica, Smihel itd. Razen tega pa je prevzelo in kakovostno izvedlo to podjetje tesarska dela tudi pri javnih stavbah, kakor pri šoli v Globasnici in pri občinskem domu v Globasnici. Zeleni bi samo, naj bi dobilo to podjetje tudi izvedbo tesarskih del pri morebitni dograditvi občinskega doma na Suhi.

Ko poročamo o novi stavbi, moramo omeniti tudi podjetja, ki so to zgradbo gradila in dogotovila ter dobavila potrebni material. Tako je dobavila opekarna **Hermann u. Krausler** v Pliberku 53.000 kosov zidne opeke in pa potrebne votle zidake. — Gospod Hermann, eden od šefov omenjenega podjetja, je našega poročevalca prijazo sprejel in mu razkazal vse podjetje ter proizvodnjo opeke. Pri tem pa je povedal marsikaj zanimivega tudi o proizvodnji keramike.

O tej opekarni moramo omeniti, da je bila ustanovljena leta 1911 in je bila že takrat in še nadaljnih 30 let gotovo ena najmoderneje urejenih opekarn v naših krajih. Opekarna Hermann u. Krausler je ena izmed redkih opekarn, ki morejo dobavljati opeko brez primesi apna. Za opeko so namreč mali apnenčevi koščki, ako so opeki primešani, velika pomanjkljivost, ker morejo povzročiti razpadanje opeke. Kakor je pripovedoval g. Hermann našemu poročevalcu, se je način zidanja v teku desetletja močno spremenil in izpopolnil. Še ni dolgo tega, ko so bile skoraj vse hiše na podeželju grajene vsaj v spodnjem delu iz kamenja. Po-

Preselitev in nova ureditev trgovine s kmetijskimi stroji

Opozarjamo vse kmetovalce na članek in cenik v današnji številki

Joh. Lomšek

Št. Lipš — p. Eberndorf

rovanj in vsa strokovna izboljšanja pri proizvodnji opeke, tudi takoj vpeljejo doma. To pa je v znatno korist vseh, ki gradijo nove stavbe ali obnavljajo stare zgradbe, ker dobijo pri nakupu Hermannove opeke material prvovrstne kakovosti. O opekarni sami bomo v „Našem tedniku“ še podrobneje pisali in bomo mogli povedati še marsikaj zanimivega o ureditvi opekarnice, poizkušali bomo priobčiti tudi nekaj zanimivih slik. Pri tem bomo še posebej natančno obrazložili proizvodnjo keramike, ker je to eden najbolj zanimivih del omenjene opekarnice.

Izvedbo gradbenih del je prevzelo podjetje **Franc Gomernik** iz Sinče vasi. Zgrajeno je bilo novo stanovanjsko poslopje, poleg njega pa lepo in obširno skladišče za stroje. To skladišče, ta zaloga strojev, je važna zlasti za tako trgovsko podjetje kakor je tvrdka Lomšek. To skladišče sedaj omogoča vsem kupcem, da si morejo vsak zaželjeni stroj ogledati v resnici in ne samo na sliki. Takega skladišča strojev, kakor je ravno omenjeno skladišče v Zagorju, skoraj ni mogoče dobiti nikjer na podeželju, komaj v mestu.

Stavbno podjetje Gomernik je izvedlo vsa gradbena dela v priznani dobri kakovosti in v splošno zadovoljstvo. Saj pa je tudi podjetje Gomernik dobro znano v ožji in širši okolici. V vsej Podjuni pa je v zadnjih letih dovršilo to podjetje večje število najrazličnejših stavb. Zato pa se tudi v vedno večjem številu obračajo zanimanci na to podjetje zaradi izdelave načrtov in zaradi vseh drugih pojasnil gradbene stroke. Proračune in vse načrte izdelava omenjeno podjetje v kratkem času in po zmernih cenah. Zato pa moremo to podjetje res vsakomur priporočati.

Skrb gospoda Lomška ni bila samo v tem, da dobi njegova nova stavba lepo zunanost, skrbel je tudi za to, da bi bila notranja oprema novih trgovskih prostorov čim lepša. Zato je naročil pri stavbenem in pohištvenem mizarskem podjetju **Johann Germadnik** iz Kokja pri Dobrli vasi pro-

dajalno mizo. Podjetje je to mizo res lepo izdelalo in je sedaj v lepotni in koristni okras novi trgovini. Omenjeno stavbno podjetje dobavlja vseh vrst pohištvo in opremo in izvršuje vsa stavbena in mizarska dela v priznani dobri kakovosti.

Mizarska dela je prevzelo podjetje **Vinzenz Stüller** iz Žitare vasi. To podjetje je dobavilo vse okenske okvire in vse okvire za vrata. Delo je izvršeno zelo skrbno in tudi s ceno je gospod Lomšek zadovoljen. Okenski okviri so res lepi in so prilagodeni v celotno sliko nove stavbe. Isto moramo reči tudi o vratnih okvirih, ki so izdelani precizno, zlasti moramo pri tem opozoriti na zadnja izhodna vrata. Podjetje Stüller bo izvedlo še izdelavo ostalih okenskih okvirov in vsa še manjkajoča mizarska dela. Ravno kar dodeluje to podjetje stopnice in stopnišče v prvo nadstropje. — Mizarsko podjetje Stüller bo končno dobavilo tudi vso sobno opremo in dovršilo še vsa stavbena-mizarska dela.

V prednjem smo na kratko poročali nekaj o novi stavbi, kjer ima podjetje **Johan Lomšek** novo skladišče za stroje in o novi stanovanjski stavbi. Poročali smo tudi o podjetjih, ki so pri gradnji te stavbe sodelovala. Pri opisu manjkajo še nekatera podjetja, ki so tudi več ali manj doprinesla k lepo uspelemu delu. Ta podjetja bomo našli in opisali v prihodnjih številkah „Našega tednika“, priobčili pa bomo tudi sliko nove stavbe. Še nekaj zanimivega moramo pri tem omeniti. Ko smo sestavljali poročilo o novi stavbi v Št. Lipšu in ko smo naštevili posamezna podjetja, so nam pri tem vsa podjetja z veliko ljubeznivostjo pomagala in nam dala na razpolago potrebne podatke. Le eno

samo podjetje je to sodelovanje odklonilo in naj tudi to podjetje navedemo; je to firma **Mischitz**, stavbeno in pohištveno mizarstvo v Dobrli vasi. Zaradi zanimivosti moramo tudi to omeniti svojim bralcem.

V ostalem pa smo prepričani, da bo podjetje **Johan Lomšek** ostalo tudi v naprej zvesto svojemu preizkušenemu načelu:

„dobr' in pocen' — Lomškov sistem!“

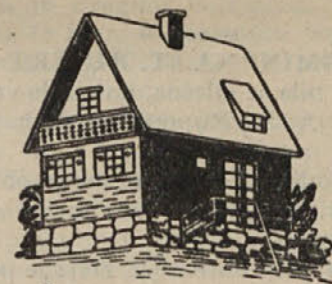
ŠTEFAN Sienčnik

PREVOZNITVO AVTO- IN AVTOBUSNE VOZNJE

DOBRLA VES — EBERNDORF

Prevzamam vsa kmetijska stavbna dela
Visoke in talne stavbe
betonske in železobetonske gradnje

STAVBENO PODJETJE
FRANC GOMERNIK
PODGRAD P. SINČA VES

Stavbno in pohištveno mizarstvo
S STROJNO UREDITVIJO
Stüller Vinzenz ŽITARA VES
Se priporoča za vsa v stroko spadajoča dela

POHIŠTVO

Stavbno in pohištveno mizarstvo

JOHANN GERMADNIK

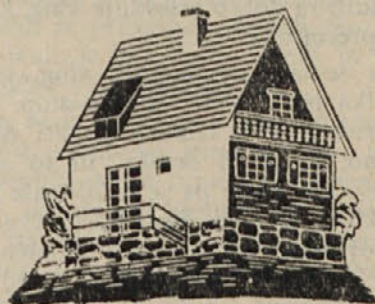
Kokje, p. Dobrila vas

Se priporoča za vsa strokovna dela

Za vsa tesarska dela se priporoča
TESARSKI MOJSTER

IGNAC KOREN

DVOR PRI PLIBERKU

KO GRADITE HIŠE

uporabljajte žgano votlo opeko, ki vam zagotovi trajno in zdravo stanovanje

Dobavlja takoj

**ZIEGEL & TONWERK
HERMANN & KRAUSLER**
Pliberk-Bleiburg - Telefon 242

Znatno znižane cene!

Naš izdelovalni načrt

Zidna opeka, medstenska opeka (DUWA)
Stropniki (WENKO)
Opečna sipa za tenisprostore
Vrtna keramika
Drenažne cevi 8-18 cm

POZOR!

Tej številki je priložen cenik tvrdke LOMŠEK, Št. Lipš

Mladost — pomlad življenja

Najlepši čas v letu je gotovo čas pomladi. Zemlja se odene v pisan cvet; kamorkoli pogledaš, sam nežen, bujen cvet. Cvetijo rože na vrtu, cvetijo drevesa, cveti vsa narava...

V grmovju in v gozdu pojo ptički. Vsa narava se veseli, prepeva in praznuje, kajti rešena je teže snega in leda.

Ta krasota, to cvetenje in duhtenje traja le kratek čas. Hitro mine cvet in lepota.

Pomlad pa je tudi čas sajenja in sejanja. Kolikor v vigradi seješ, toliko boš jeseni žel. Kar boš v vigradi nasadil, to bo prineslo jeseni bogate sadove. Ali gorje tistemu, ki v vigradi ne seje in ne sadil! Ni mu treba jeseni pričakovati sadov.

Tudi mladost je podobna pomladi. Mladost je najlepši čas človeškega življenja, a tudi najvažnejši in za vse življenje odločilen. Mlad človek je dorasel in vzcvetel na duši in na telesu. Kakor pa je nežen cvet izpostavljen velikim nevarnostim, tako tudi mlad človek. Človeški duh v mladosti je kakor njiva spomladi. Kar naseješ, to vzbrsti, doraste in obrodi sadove, dobre ali slabe, plemenite ali neplemenite. To vse je odvisno od setve. Kar seješ v mladosti, to boš tudi pozneje v življenju žel.

Zato, draga mladina, se bomo gotovo vsi potrudili, da bodo naša semena vsa plemenita in dobra. Vsi hočemo žeti nekoč dobre sadove, vsi želimo postati srečni v življenju. Bodimo torej zdaj v mladosti marljivi in pridni, delajmo in se učimo in imejmo vedno pred očmi: „Zdaj je čas setve.“ Priliko imamo se šolati, bistrirati um in se izpopolnjevati. Torej leži usoda našega življenja tudi v naših rokah, in neki pregovor nam pravi: „Vsak je svoje sreče kovač!“ („Kres“)

Naše prireditve

Slovenska igralska družina v Celovcu

VABILO

Sporočamo vsem ljubiteljem prosvete v Bilčovsu in okolici, da gostuje v nedeljo, dne 7. junija, „Slovenska igralska družina“ iz Celovca z veseloiigro „Svojeglavec“ v Bilčovsu.

Prireditev bo pri „Miklavžu“ ob 1/2 3. uri popoldne.

SPOMINI NA ŠT. RUPERT

Ajda je bila še mlečna, ko me je vznemirila vest: „V št. Rupertu sprejemajo gojenke“.

Kot nalezljiva bolezen se me je polastila želja: v št. Rupert! — Prosila sem starše: Odklonili niso.

Prišel je tretji november. Želja je postala resnica. Sprva neprijetno zadene čudna, nenadna izprememba človeka, ki je bil le doma navajen.

Doma: hiša, hlev, njive, vse isto, vse kot vselej neizpremenjeno — tu nenadoma kopica deklet, nepoznanih. Namesto staršev tu sestre: resne in ljubeznive, dobrotljive in nasmejane.

Novi prostori, novi ljudje. Vsemu se je bilo treba še privaditi. To je tudi prišlo, kar žez noč. Sama ne vem, kako smo se mogle s tovarišicami tako naglo seznaniti. Kmalu je bila ena sama družina, ena sama prijateljica.

Sprva smo bile radovedne, kaj se bomo posebnega učile. Nato se je vse v nekem določenem in natančnem redu vrstilo in je izpolnjevalo dan: spalnica, molitev, šola, kuhinja. Počasi in vedno hitreje so lezli v kri vzvišeni nauki, nauki o dobri gospodinji, dobri materi: verni, potrpežljivi, molčeči in ljubeznivi. —

Kar prezgodaj je prišlo slovo, ki nas je zopet razdružilo. Ni mi bilo lahko pri duši ob slovesu. Solze so izdajale, da se tudi drugim prijateljicam ni nič bolje godilo. Občutek, da se moramo ločiti od nečesa, kar bi še hotele, je bil skoraj mučen. V grlu so zastajale besede slovesa in zahvale, namenjene prijateljicam in predvsem še vzgojiteljem, učiteljem in učiteljicam. Naj jim bo v zahvalo obljuba, da poneseimo in ohranimo na svojih domovih znanje, pridnost, red in vernost, s kakršno smo se poslavljale od samostana skoraj tako kot mlada nevesta od svojih staršev — polna težke zavesti resnosti poklica: dobrih slovenskih krščanskih mater, ki ga bomo morale prevzeti.

Sem veselo, preprosto kmečko dekle, doma s prelepega Roža. Tam bivam in delam, zadovoljno živim, z nobeno gospodo v mestu menjati ne želim.

Gojenka Anica W.

IZ SLOVENSKEGA KULTURNEGA ŽIVLJENJA

MILKA HARTMAN:

Moji mali

Otročiči, vsi ste moji:
Hanzej, Tonček, Mara.
Tetka vam vse dobro hoče,
ako hvali — kara.

Rože vsajam na gredice —
Mara jih bo plela;
travico, ki tke stezice,
v jutru bo požela.

Kravce ženemo na pašo,
Hanzej jih bo pasel;
hoj, konjička pa zajezdil,
kadar bo dorasel.

Tonček bo lovil metuljčke,
sonca žarke zlate
in veselih ur natrosil
na domače trate.

To veselja bo na gredi,
na zeleni paši;
smeh in zdravje bo na tratah —
juhe! malčki naši.

Igralci

„Divjega lovca“

v

št. Jakobu

v Rožu

Opera slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane

bo gostovala

V CELOVSKEM MESTNEM GLEDALIŠČU:

v soboto, dne 30. maja 1953, ob 20. uri z opero

RUSALKA

v nedeljo, 31. maja 1953, ob 10. uri dopoldne s Försterjevo komično opero

GORENJSKI SLAVČEK

v nedeljo, dne 31. maja 1953, ob 20. uri z Lhotkovim baletom

VRAG NA VASI**ŠT. JANŽ V ROŽU**

Izvincerkveno prireditev v proslavo materinskega dne obhajamo vsako leto pod milim nebom, pri kapelici nad vasjo. Zato se glede dneva ne moremo ravnati po koledarju, ampak po vremenu. Na materinsko nedeljo, drugo v maju, je deževalo in snežilo in tako smo čakali, kaj nam bo poslalo nebo prihodnjo nedeljo: poslalo nam je samo sonce, in sicer ne spomladno, ampak že prav poletno. V sencu visokih smrek pa njegove vročine nismo čutili. In tako so šele to nedeljo tekmovali otroci s pesmimi, deklamacijami in igrkami. Skušali so se, kateri bo pokazal več talentov pri počaščenju naših mater. Da omenim samo igralne nastope: Mali Ukenčar je stal na razpotju svojega življenja in se po Herkulovem zgledu odločil po dolgem boju za pot navzgor, k čednosti in trpljenju in odklonil vabila k veselju in uživanju, kamor ga je vabila zastopnica hudega. Travdi in Pepi sta podala račune svoji materi za svoja dela, dobila sta pa blagi račun matere in sta skesano utihnili. Bili je po svoji srčnosti rešil začarano šiviljo Klaro in si tako pridobil bogastvo, s katerim bo lahko kupil bolnemu očetu zdravila, graščino, konje in kočije. Pri posredovalki služb pa so zvedela dekleta, katera so najboljša priporočila za življenje.

Nekaj novega za naš naravni oder pa so bili mimični prizori malih in velikih deklet in so zato želi še posebno navdušenje. Taki nastopi povejo svoje misli ne samo z besedami, ampak tudi s petjem in primernimi kretnjami. Najmanjši otroci so trgali rožice na zelenem travniku in jih trosili na matere. Tiho je postalo med poslušalci, ko so dekleta s kretnjami pod križem in s tihim ali glasnim petjem razlagale materino

bol v pesmi: Mati piše pismo belo. Veselo pa je zopet postalo, ko so kuharice ravno tako predstavljale in hvalile svojo kuharsko umetnost in pa, ko je v 4. mimičnem prizoru Katra, paverska hči, žela za svoj nastop isto priznanje kakor pa kuharice. Se je videlo pri teh nastopih delo gojenk naših gospodinjskih šol, ki tudi tukaj pokažejo, kaj vse se v teh dveh vzornih zavodih tudi še učijo. — Pohvaliti moramo tudi veliko udeležbo, četudi dvorana nikakor ni bila polna: naša naravna dvorana pod milim nebom pozna namreč samo tiste stene in meje, katere ji je dal večni Stvarnik.

SMARJETA V ROŽU

Z poročilom o delu na prosvetnem področju smo precej zaostali. Pa zato danes nadoknadimo Na velikonočni ponedeljek je naša „Farna mladina“ uprizorila igro „Počeni prstan“. Igra je lepa in poučna, še prav posebno za mladino. Igrali so jo že v zgoranjem Rožu in v Podjuni, zato tudi naša mladina ni hotela zaostati. Igralci so se res potrudili za dobro reševanje vlog, ki zahtevajo precej uka.

Kar se tiče posameznih vlog, je imela Drnolka proti Jerici oster nastop. Gotovo za Jerico ni bilo lahko zapustiti svojo domovino, moža in otroka, in to za celih šest let. Nazadnje pa se je izkazala pravica in tako se je z veseljem lahko vrnila spet na svoj dom. Kdor je igro natančno zasledoval, je imel solzne oči, kajti besede in dejanja so segala v srca. Hvaležni smo Poldetu za ves njegov trud pri režiji. — Jerica pa je v resnici zapustila domovino in šla v tujino — v Švico. Prav radi se je še spominjamo in upamo, da nas tudi ona ne bo tako tako hitro pozabila.

MLADINA PIŠE:**Pismo iz Avstralije**

(Nadaljevanje)

Prejšnji teden smo videli Avstralijo bolj v številkah, danes pa vam hočem pokazati še nekaj slik iz življenja. Na večernem sprejehu po mestu sem se neki večer ustavil pred razkošno urejeno izložbo najmodernejšega pohištva in posteljnine. Približa se, tehtno stopajoč, star par (okoli 80 let) in se ustavi tudi pred izložbo. Ženi oko obvisi na elegantni zakonski postelji, na kateri je bilo zapisano: „Happy Bride...“ Žena pobesi roko ob možu in mu pravi: „... ti si me položil v trdo posteljo...“ — Mož je še krepkeje z ustnicami stisnil fajfo in namršil obrvi ter dejal: „Pa ti veš, da bosta zakonca, katera bosta spala v tej postelji, vse življenje tako srečna in zadovoljna kakor sva midva...?“ Ženin molk je bil možu zadosten odgovor. Še tesneje se ga je prijela.

Pretekli teden so tu gostovali člani iz melbournskega Narodnega gledališča in so nam pokazali dve operi, od katerih sem opero „The Consul“ obiskal. Zgradba te opere je stvarna in vzeta iz življenja, kakoršnega poznate tudi pri vas. Predstava je trajala tri ure, toda za me je bila končana še prehitro.

Med resne prizore življenja se vrinejo tudi burke. Tako sem po šolskem pouku nekoč deklice povabil na vrt. Razgovarjali smo se o kulturnem in družinskem življenju. Jaz brez povoda namerim pogovor na vrtove njihovih domov. Vprašam dekleta, kakšne rože imajo doma. Ko so mi vse naštele, se še ena, precej bunkasta, oglasi ter pravi, da na njih vrtu rastejo same buče. Nato pristavim: „In buče na dveh nogah,“ nakar se je razvil smeh, jaz pa sem dobil na eni strani odobravanje, na drugi strani pa za ušesa...

Očetje pri nas pa kar precej pazijo na svoje otroke. Naj vam povem samo en primer. Vsaki drugi dan pripelje neki oče 18 do 20 letno hčerko-edinko v glasbeno šolo. Bil sem na vrtu, oče toliko časa opazuje hčerko, dokler ne pride sestra in gre z njo v celico. Dekle je lepotica. Ko pride sestra, oče avto obrne in se pelje nazaj. Sestra gre pred dekletom. Dekle se šele potem obrne in mi pomaha v pozdrav in se prav ljubeznivo nasmeje, dočim je preje visel očetov skrbni pogled na dekletu kot Damoklejev meč.

Neki Jugoslovan (ne Slovenec!) si je pred 6 leti tu kupil velik sadovnjak (okrog 8 tisoč dreves). Je samec in skopuh skoz in skoz. Obiskal sem ga v času obiranja sadja, videl sem večje zaboje kot so predpisani. Sadje so obirali Italijani, sam pa je le nadziral. Plačano dobi vsak le od števila zabojev, ki jih je nabral. Neki zaboj je bil pičlo poln in gospodar začne vpiti nad delavci. S tresočim in boječim glasom se približa Italijan in ga prosi odpuščanja. Nato sem dejal: „Ali si morda že pozabil, da si bil tudi ti delavec. Gotovo bi tudi ti ne bil vesel, če bi te takrat tvoj gospodar radi take malenkosti tako napadel.“ Zal takih slučajev tu pri nas ne manjka.

KULTURNI RAZGLED PO SVETU**KONCERT „TRIGLAVA“ V CLEVELANDU**

Dne 3. maja je „Triglav“ podal svoj letni koncert. Pevovodja Tone Šubelj, se je potrudil, da je bil spored nastopov lep in pisan.

Tokrat je pevovodja izbral samo domače slovenske pesmi za obhajanje žegnanske nedelje. Zbor „Triglav“ je bil v slovenskih naselbinah vedno cenjen in tako tudi danes ni zgubil svojega slovesa. „Triglav“ ima le en koncert v letu, in sicer običajno v maju.

„SLEHERNIK“ V NEW YORKU

Pred kratkim so začeli predvajati v New Yorku znani misterij iz 16. stoletja, „Slehernik“. Neka ameriška revija piše, da pomeni uvedba te igre, ki se je že udomacila v najboljših gledališčih, edinstveno zamisel v ameriškem gledališkem življenju. Pokroviteljstvo nad predstavami je prevzelo posebno društvo z imenom „Everyman Associates Incorporated“ („Everyman“ pomeni v angleščini „Slehernik“) in čisti dobiček predstav je namenjen Ameriški zvezi za boj proti srčnim boleznim.

RAZSTAVA HOLANDSKIH KNJIG V NEW YORKU

V newyorški javni knjižnici so otvorili razstavo 100 najnovejših publikacij iz Holandske. Razstava, kateri so dali naslov „Holandske knjige“, bo odprta do 7. julija.

VETERANI TRIDESETIH DEZELA

iz zadnjih dveh vojn se bodo zbrali v Lurdu od 3. do 6. julija. Namen je, zblížiti srca, ki so si postala na bojišču sovražno razporejena. Želijo ohraniti svetu mir s povezavo teh veteranov. Predsedoval bo kardinal Tisserant, dekan kardinalskega kolegija.

Koroški sejem 1953 in avstrijski lesni sejem

Ministrstvo za trgovino je priznalo in odobrilo 2. koroški sejem, ki bo letos v Celovcu v dneh od 6.—16. avgusta. Ta sejem bo nudil splošen pregled gospodarskega življenja, predvsem pa pregled obrti, industrije, trgovine, kmetijstva in gozdarstva in bo zato ta sejem prireditev mednarodnega značaja. Razen velikega števila razstavljalcev iz vseh dežel Avstrije bodo zastopani tudi razstavljalci iz Italije, Jugoslavije in Zapadne Nemčije.

Posebno obeležje pa bo dobil letošnji Koroški sejem po svoji veliki razstavi lesnega gospodarstva. Za to razstavo se zelo živahno zanimajo v tu- in inozemstvu in je za njo že veliko število prijav. Ta razstava bo prikazala v vseh uporabnih možnostih surovino „les“, ki je tako velikega pomena za koroško pa tudi za vse avstrijsko gospodarstvo. Ta razstava bo prikazala živ gozd pa vse stopnje do najfinejšega lesnega izdelka, torej spravljanje lesa, žagarsko industrijo ter obrtno in industrijsko predelavo do končnega izdelka. Ta razstava bo pokazala tudi vse orodje in naprave, ki so potrebne za obdelovanje in predelavo lesa. Pri tem bo zastopana zlasti Zapadna Nemčija z zelo zanimivimi tehničnimi novostmi. Pa tudi domača težka industrija (VÖST v Linzu) bo pokazala na tej razstavi veliko

zmogljivost v izdelovanju modernih strojev za obdelovanje lesa.

V okviru lesnega sejma bosta vzbujali posebno pozornost zlasti dve posebni razstavi. Prva od teh je del razstave lesa in papirja in to razstavo prireja ministrstvo za trgovino in obnovo. — Drugo razstavo pa prireja zavod za pospeševanje gospodarstva pri trgovski zbornici v Celovcu. Ta razstava bo zlasti zanimiva in poučna za lastnike večjih industrijskih podjetij in bo prikazala pravilno in racionalno ureditev prevoza, prenosa in transporta v podjetju samem. — Tretjo posebno razstavo pa bo priredil koroški deželni muzej pod naslovom „Les v umetnosti in narodni kulturi“. Ta razstava pa naj pokaže velik pomen našega gozda in lesnega gospodarstva za ljudsko kulturo in umetnost.

Za obisk Koroškega sejma bo mogoče dobiti izkaznice pri vseh avstrijskih potovalnih in prometnih uradih. Avstrijske zvezne železnice in avtobusna podjetja dovoljujejo na podlagi te izkaznice popust v višini 25%, jugoslovanske državne železnice popust v višini 50% in nemške državne železnice popust v višini 10 do 35%. Za razstavno blago dovoljujejo avstrijske državne železnice popust v višini 50% predpisanih tovornih postavk.

Naše gasilstvo

Gasilstvo je gotovo ureditev, ki je ena najbolj priljubljenih ureditev v mestu in na podeželju. Saj je zgrajena na prostovoljnosti in pa na načelu pomoči bližnjemu, kadar je v nevarnosti on in njegovo imetje. Zato se je dopisnik „Našega tednika“ posebej zanimal pri zastopnikih gasilske organizacije in še posebej pri deželnem gasilskem nadzorniku o gasilstvu, o ureditvi te organizacije, o njenem namenu in o njenem delu ter poslovanju. Pri tem je dobil naš poročevalec tako zanimive podatke, da jih hočemo sporočiti bralcem, ker bodo gotovo vsakega zanimali.

Gasilske skupine na podeželju so v zadnjem času preurejene. Niso več navadna društva v smislu zakona o družtvih, ampak so to občinske ustanove. S tem pa so dobile občinske uprave tudi direktni vpliv na delo gasilskih čet. V smislu določil je sedaj n. pr. župan odgovoren, da v slučaju sile in potrebe gasilstvo nudi takoj vso potrebno pomoč.

Skupno je na Koroškem 420 gasilskih prostovoljnih čet ali skupin, razen tega so posebne gasilske čete še v 32 večjih podjetjih in v Celovcu je poklicna požarna brigada ali poklicno gasilstvo. Da pa je delo za splošnost omogočeno in olajšano, da je to delo mogoče voditi po enotnih vidikih, morajo biti vse te gasilske skupine med seboj povezane. Ta skupni organ je gasilski inspektor, gasilsko nadzorništvo, z vsemi pomožnimi organi.

Kakor je važno, da je vsaj v vsaki občini

gasilska četa, gasilska skupina, je pa še bolj važno, da je ta gasilska skupina tudi zmožna vršiti delo, za katero je ustanovljena. Le tako bo mogla pomagati v slučaju sile in potrebe posamezniku in splošnosti. Zato pa morajo imeti gasilci potrebno strokovno izobrazbo. Za učinkovito pomoč morajo imeti gasilske skupine zadostno in moderno opremo, imeti morajo primerno gasilno orodje, da morejo nuditi res učinkovito in hitro pomoč. Pri vsem tem je bilo mogoče ugotoviti zelo zanimivo dejstvo, da so gasilske skupine najbolj delavne in najboljše organizirane v okoliših, kjer je prebivalstvo po narodnosti čim bolj enotno, bodisi nemško ali pa slovensko. V teh krajih je najmanj požarov večjega obsega in škoda pri morebitnih požarih najmanjša, ker so gasilci takoj v pripravnosti. Drugače pa je v okoliših, kjer je prebivalstvo po narodnosti najbolj mešano in tudi najmanj zavedno. Tam je tudi gasilstvo razmeroma slabo organizirano in tam je tudi največ požarov podtaknjenih. Ravno v teh krajih je najmanj upoštevano gasilsko načelo: „Vse za skupnost!“ in stara gasilska zavednost je ravno v teh krajih najbolj pomanjkljiva in najbolj pozabljena.

O vseh teh vprašanjih našega gasilstva bomo v prihodnje še večkrat pisali in bomo mogli o tem še marsikaj zanimivega povedati. Pisali in poročali pa bomo tudi o novjših pridobitvah gasilstva pri nas in po svetu.

kislo smetano in rahlo premešamo. V tem slučaju ni treba priliti kisa. Ako solato zabelimo s sladko smetano, jo moramo okisati.

Za bolnika je priporočljiva in zdrava z oljem pripravljena in s citrono okisana solata. Citronin sok pridaj šele takrat, ko daš solato na mizo.

Ker ima solata malo hranilnih snovi, za-

Pravilni razvoj otroka in skrb za njegovo zdravje

Za življenje posameznika, kakor tudi za narod, je važna odgoja in vzgoja otroka v njegovi detinski in mladostni dobi.

Razvojno dobo delimo v dve veliki obdobji, v detinstvo in obdobje zorenja.

Detinstvo začne z rojstvom in sega do 14. leta starosti. Tudi detinstvo delimo v več razdobji; prvih 14 dni je otrok **novorojenček**; nato do konca prvega leta **dojenček**; od dovršenega prvega leta do končanega šestega je **predšolska doba**, od končanega šestega do dovršenega štirinajstega pa **šolska doba**.

Vsak **novorojenček** nosi nekatere posledice rojstva, katerih nekatere ostanejo mnogim vse življenje, druge pa polagoma izginejo. Tako je n. pr. lobanja, ki je najtrši del telesa, včasih bolj ali manj izobličena. Pri porodu se mora namreč bolj ali manj vdati in čim težji je porod, tem večja je nevarnost zmalike. Večina napak se v nekaj dneh ali vsaj tednih popravi; vendar ostanejo pogosto večje ali manjše nesomernosti, ki jih pa v večini primerov, če niso preveč izrazite, ne opazimo, ker jih pokrivajo lasje.

Pa tudi telo nosi delj časa posledice rojstva; noge so ukrivljene in imajo obliko črke O ter so noge bolj ali manj podvite, prav tako je ukrivljen hrbet; včasih na levo včasih na desno. Te napake izginejo skoro vselej, vendar ostanejo včasih majhne skaze, na katere bi morali starši paziti, da se ne razvijejo v prave hibe. Žal pa se starši večinoma za to ne zanimajo.

Vsak **novorojenček** je gluhi; srednje uho še ni napolnjeno z zrakov. Šele nekaj dni po rojstvu začne slišati. Oko sicer občuti svetlobo, toda še ne vidi. Vsi **novorojenčki** imajo svetle oči, ker je šarenica brez barve. Vsako oko se giblje zase; včasih gleda otrok z enim, včasih z drugim očesom. Ako gleda z obema, se zdi, da škili, toda temu ni tako. Otrok še ne zna zreti z obema očesoma; tega se nauči šele v nekaj tednih ali mesecih. Edini čut, ki je takoj po rojstvu razvit, je okus.

Novorojenček se mora privaditi na samostojno življenje. Zlasti dihala, prebavila in obtočila se morajo osamosvojiti v svojem delovanju.

Dojenček je otrok od 14. dne življenja do končanega prvega leta. V tem času se redoma hrani z materinim mlekom, ki je naravna hrana otroka v tej dobi in vsebuje vse, za njegov pravilni razvoj potrebne sno-

to primešamo pri nas solati kuhan fižol ali pa zraven zelene solate na tanko narezan okisan krompir, med katerega damo malo na listke narezane čebule. Med radič pa navadno vedno damo malo krompirja, ki mora biti sveže kuhan in še nekoliko topel. To je pri radiču precej važno, ker je ta navadno nekoliko bolj trd kakor solata in se mu olje veliko manj pozna.

vi. Vsaka mati je dolžna dojeti svojega otroka. Izjema je le huda bolezen. Znano je, da se otrok pri materinih prsih razvija veliko bolje, nego dete, ki ga hranijo umetno. Važno je, da doji mati v pravih obdobjih. Podnevi vsake tri ure, ponoči pa nič. Tedaj naj mati in otrok počivata. Otrok se mora zgodaj navaditi reda. Dojenje traja pol leta; vendar je treba začeti dajati otroku po treh mesecih dodatno hrano in sicer sadne soke; s šestim mesecem ga je treba začeti polagoma odstavljati in mu dajati razredčeno kravje mleko, zdrobovo kašo, razne zelenjavne prikuhe, sadje itd. Z enim letom je treba otroka popolnoma odstaviti in ga navaditi na navadno hrano.

Ako ne more mati sama dojeti, tedaj se more otroka zaupati zdravi, snažni, krepki dojilji, ki naj ne bo stara preko 35 let. Namesto dojilje moremo hraniti otroka s kravjim mlekom, ki pa mora biti zdravo (pasterizirano: mleko segrejemo na 63° C. Ta postopek zamori v mleku se nahajajoče bakterije, lastnosti pa mu ne spremeni).

Pri dojenčkih opazujemo včasih razne okvare, n. pr. **mlekovno okvaro**, zlasti, če jih hranimo pretežno s kravjim mlekom. Otrok zaostaja v teži, bledi, ga napihuje, blato je suho, sivo ali belo. To prihaja od tod, ker ne nudi prehrana s kravjim mlekom detetu vsega, kar potrebuje njegovo telo, predvsem vitaminov ali dopolnin in sladkorja. Vse to mu nudi le materino mleko. Zato opazujemo pri enostranski prehrani **nedostatnice** ali **avitaminoze**. Da se temu izognemo, je treba dajati otroku, ki ga hranimo s kravjim mlekom, tudi ogljikovih vodikov (škroba, sladkorja), beljakovin, povrtnine in sadja.

Druga okvara je **mokovna okvara**. V prebavilih dojenčka se nabira tekočina in pojavlja se driska. Taki otroci obole za rahitisom in drugimi boleznimi. Ta pojav nastopi, če hranimo dojenčka prekomerno z močnatimi jedili, močnatimi soki brez zadostne množine mleka.

Pa tudi druge motnje opazujemo pri dojenčku, če ga nepravilno ali preobilno hranimo. Tudi prekomerno hranjenje z materinim mlekom ima slabe posledice, n. pr. bljuvanje, vetrovi, otroka grize po trebuhu itd. Ako pa dobi premalo mleka, je zaprt in zapečen.

Vsaka prebavna motnja je resna zadeva in se je treba posvetovati z zdravnikom. Najlažje se obvarujemo takih motenj, ako mati pravilno doji otroka.

Petdeset let nilskega jez pri Assuanu

Skupina mednarodnih inženirjev se je pred kratkim mudila v srcu Sudana in proučevala načrt, ki bo popolnoma izpremenil izgled Sudana in Egipta. Proučili so smer prekopa, ki naj bi ga izkopali v dolžini 300 kilometrov skozi močvirno področje.

Tam, kjer je gospodarila puščava

Vzdolž celega Nila je mnogo skalnatih in kamnitih spomenikov sposobnosti inženirjev in namakalnih tehnikov, v glavnem angleških. Ob bregovih zgodovinske reke lahko tudi vidimo sadove tega dela; bogata zelena polja, ki merijo milje in milje in ki so jih izrgali rumeni puščavi, ko so žejno zemljo napojili z vodo, katere prinaša življenje. Iz letala se jasno vidi razmejitevno črto, ki loči bleščečo puščavo in temno zelenje plodnih polj, kajti tam, kjer se končuje namakanje, gospodarji suha puščava. Napredek egiptovskega poljedelstva in izboljšanja njegovega gospodarstva od začetka našega stoletja dalje nadalje dokazuje ta koristi teh velikih tehničnih del. Najvažnejši je v sklopu teh del pač Assuanski jez, za katerega so porabili več kot milijon ton granita, skal in cementa. Lani so v decembru slavili petdesetletnico tega jeza, ki je v petdesetih letih prinesel Egiptu neizrečene koristi. Zrevolucioniral je skoraj popolnoma egiptovsko poljedelstvo in napravil iz Egipta največjega producenta bombaža na svetu.

Skozi 180 zatvornic več kot miljo dolgega jeza tečejo vode Nila, ki nosijo s seboj svoje plodno blato, v pokrajine Delte; v času povodnji teče skozi zatvornice v sekundi

15.000 ton vode. Ko se povodenj zmanjša in blato polega, se zatvornice postopoma zapirajo. Za jezum nastane ogromen rezervoar, ki shranjuje presežek vode. Taka kontrola uravnava višino reke v daljavi mnogih milj, okoli 5000 milijonov ton vode pa ostane na zalogi za naslednje poletje, to je okoli 30 odst. tiste množine, ki jo rabi Egipt, ko so polja v polni rasti.

Assuanski jez pomeni skupaj z raznimi drugimi kasneje zgrajenimi jezovi, da lahko egiptovski kmetovalec pospravi na leto dve, tri in včasih tudi štiri letine. Z ozirom na svetovne potrebe bombaža je to naprednejši blagoslov za Egipt. Kaj pomeni namakanje za Egipt, pokazuje dejstvo, da je vsa površina Egipta z izjemo 4 odst., ki jih namaka Nil, puščava, da se preživlja nad 70 odst. prebivalstva s kmetijstvom in da predstavlja bombaž tri četrtine egiptovskega izvoza.

Povodnji in suša

Leta 1902 je bil dograjen Assuanski jez. Pred tem je bil Egipt vedno v nevarnosti ogromnih in nekontroliranih poplav ali je pa grozila suša, če je bila gladina vode prenizka. Višina Nila je bila vse od časov Faraonov glavna skrb Egiptčanov. Zdaj hranijo dragoceno vodo v zbiralniku in jo razdeljujejo po potrebi. Assuanski jez je omogočil še druge načrte, ki so del splošnega namakalnega sistema in ki zajemajo tok Nila prav do Ugande, kjer bo v kratkem dograjen nov ogromen jez. Viktorijino jezero bo s tem postalo največji zbiralnik vode na svetu. (Charles Summers)

Našim gospodinjam

Solata — dobra jed

Danes pa nekaj o solati, ki je dobra le takrat, ako je mlada in krhka, pa dobro oprana in prav pripravljena. Od tega je res veliko odvisno. Saj pravijo, da je solata dobra, če jo zapravljevec zabeli, modrijan soli, skopuh okisa in norec zmeša. Naj bo že kakor hoče, res pa je, da mora biti solata dobro zabeljena, preudarno osoljena, primerno okisana in zelo dobro zmešana. Da je solata res okusna, je odvisno tudi od tega, kdaj je nabrana, kako je oprana in v kakšnem vrstnem redu ji dodajš dišave, sol, kis in olje.

Najboljša je sveže nabrana, to je, kar iz vrta v kuhinjo prinešena. Solata, ki se na soncu pari ali v shrambi vene in jo gospodinja potem v vodi nekoliko osveži, zgubi s tem precej redilnih snovi, ki jih solata itak nima veliko. Zato pa je tudi taka solata neprimerno manj okusna.

Oprano solato je treba dobro odcediti, da se je mast ali olje dobro prime. Ako je preveč mokra, maščoba z nje zdrkne. Dobro odcejeni pridenemo najprej olje, sol in dišave, ki je navadno le s soljo vred zdrobljen česen. Nato solato tako natančno premešaj, da se vsak list z oljem omasti in razsoli. Ko je res dobro premešana, jo po potrebi in okusu okisaj z domačim kisom, ki je bolj zdrav, kakor kupljen. Prav ne delajo tiste gospodinje, ki solati nalijejo toliko kisa, da je na dnu povodenj, ki s solate ope-

re vse olje. Tudi ni prav, če solato najprej okisaš, ker ji s tem liste zmoliš, da bolj gotovo z njih vse olje zdrkne. V tem slučaju je skleda vsa mastna in zabeljena in je olje povsod, le na solati ga ni. Zato naj ponovim, da je prav zato potrebno pridati najprej olje, ki se listov prime in s kisom nazadnje solato poškopiš, da se v drobnih kapljicah drži na listih.

Res so to malenkosti za nas gospodinje. Vendar pa same vemo, da so pri kuhi ravno malenkosti tiste, ki naredijo jed dobro ali slabo.

Solato belimo navadno z oljem: olivnim, bučnim, sončničnim ali podobnim. Doma na kmetih pa smo bili navajeni le na prekajeno slanino, ki so jo mama na lepe ocvirke narezali in primerno precvrli. Ko pa je te zmanjkalo je bila dobra zaseka in v poletni vročini kisla smetana.

Solato, ki jo zabelimo s precvrto prekajeno slanino ali zaseko, jemo nekoliko toplo. Ko so ocvirki svetlo rumeni, prilijemo domač kis, po potrebi osolimo in vse skupaj zlijemo na solato, ki jo dobro zmešamo in takoj postavimo na mizo. Ako tako pripravljena solata stoji, ni dobra. Zato jo pripravimo šele takrat, ko je družina že pri mizi.

V poletnih mesecih se prileže solata s kislo smetano. Napravimo jo tako, da lepo oprano solato osolimo, polijemo z dobro

URADNE OBJAVE

Koroška zbornica obrtnega gospodarstva
Obrtni odsek — Referat za mojstrske izpite
Termini za mojstrske izpite v drugem polletju 1953

Referat za mojstrske izpite pri koroški trgovski zbornici sporoča, da bodo mojstrski izpiti v času od 15. septembra do 15. decembra 1953 za naslednje obrtne stroke:

September: mesarji, čevljarji, vrvarji, fotografi, graditelji mlinov in tkalci.

Oktober: radiomehaniki, optiki, elektromehaniki, mehaniki, avto-mehaniki, ključavničarji, graditelji kmetijskih strojev, frizerji.

November: tapetniki, slikarji, peki, urarji.

December: kolarji, graditelji karoserij, mizarji.

Prijave za vse jesenske izpite je oddati v času od ponedeljka, dne 27. julija, do sobote, dne 1. avgusta 1953, dnevno od 8. ure do 12.30 pri referatu za mojstrske izpite pri koroški trgovski zbornici v Celovcu, Bahnhofstrasse 40, soba 31.

Pri referatu za mojstrske izpite je tudi mogoče dobiti pismena ali ustna pojasnila o izpitnih terminih za obrtne stroke, ki zgoraj niso navedene.

Trgovski pripravljalnici tečaja za mojstrski izpit v Celovcu in v Beljaku

Celovec: Začetek tečaja: v ponedeljek, dne 8. junija 1953, ob 13. uri v zavodu za pospeševanje gospodarstva v Celovcu, Bahnhofstrasse 40/III.

Beljak: Začetek tečaja: v ponedeljek, dne 8. junija 1953, ob 13. uri v gospodarstveni šoli v Beljaku (Wirtschaftsschule Villach-Länd).

Prijave je poslati takoj ali zavodu za pospeševanje gospodarstva ali pa okrajnemu uradu trgovske zbornice v Beljaku, Grebergasse 24.

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji.

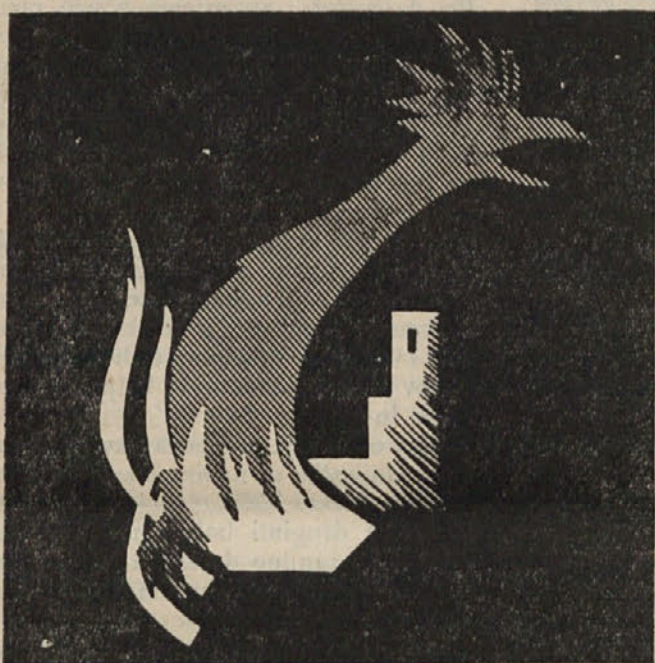
31. maja: 7.15 Verski nagovor — Sonce čez hribeček gre, pesmi v nebo done ... — 1. junija: 14.30 Tedenki pregled — Mojstri besede (A. Cide). — 2. junija: 14.30 Zdravnik — Pesmi (France Langus) — 18.30 Za našo vas. — 3. junija: 14.30 Narodne pesmi. — 4. junija: 14.30 Skladbe (Bojan Adamič). — 5. junija: 14.30 Zanimivosti. — 6. junija: 8.45 Za naše male poslušalce — Zanimivosti (iz genetike) — 18.30 O. Župančič, Veronika Deseniška (sodelujejo dijaki celovškega učiteljskega). — 7. junija: 7.15 Verski govor — Pesmi.

VEIT MÜHLBACHER

vodilna trgovina z usnjem
Oglejte si tudi vi moja izložbena okna — neobvezno.

Celovec—Klagenfurt, Rainerhof

PREPREČITE POŽARE

SKRbite ZA ZAVAROVANJE KOROŠKI TEDEN ZA VARSTVO PRED OGNJEM

NAŠ ŠLAGER! Lumberjack, Ia Napa-usnje, siv, moder, zelen š 590.— Specialna trgovina za usnjena oblačila Christoph Neuner, Celovec, St. Veiter Strasse.

IRHOVKE kupujte sedaj. Specialna trgovina za usnjena oblačila, Christoph Neuner, Celovec, St. Veiter Strasse.

PRODAJA

Po zadnjih 4 mesecih 31.786 ZADOVOLJNIH KUPCEV, to je najboljši dokaz za: **PRI MODENMÜLLER-ju GRAZ NAROČENO, PRIHRANI MNOGO ČASA, PRIHRANI MNOGO DENARJA.** — Zahtevajte neobvezno naše brezplačne cenike, preglejte jih in primerjajte naše ponudbe in tudi vi boste takoj noročili. — **POLNA GARANCIJA, ZATO NOBEN RIZIKO ZA VAS:** Ako vam ne ugaja, takoj zamenjamo ali vrnemo denar. **SPECIALNA RAZPOŠILJALNA HISA MODENMÜLLER od 1894, GRAZ, MURGASSE.**

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT
Prechtl
Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30
Od 29.—31. V.: „Rasputin“

Stadttheater
Predstave ob 16. in 18. uri, ob ponedeljkih tudi ob 20. uri.
Od 29.—31. V.: „Praterherzen“

Ikon-Filmsko gledališče v Pliberku
Od 30.—31. V.: „Burg der Rache“

DOBRLA VAS
Od 30.—31. maja: „Palace-Hotel“ (tudi za mladino).

Glasba - pihala - note - gramofonske plošče. Največja izbira. Nizke cene.
Musikhaus Herzog
Celovec, Burggasse 23

Dežna oblačila vseh vrst za otroke in odrasle najceneje pri strokovnjaku **GUMMIHAUS** Wiedner, Celovec, Bahnhofstrasse 33.

Vrtno pohištvo, ležalni stoli, krtače, metle, pletena roba najceneje pri **KORENJAK**, Celovec, Benediktinerplatz.

Akumulatorje za traktorje in avtomobile dobavlja **Wieser** v Celovcu-Klagenfurt, Paradeisergasse 10.

Venčki za prvo obhajilo in birmo, poročni šopki, **ELGETZ**, Celovec, Rainerhof.

Kdor išče delavca, kdor išče službo, ako kaj kupuješ, ako prodajaš — k vsemu ti pripomore Mali oglas v „Našem tedniku“.

Moška oblačila, ženska oblačila, otroška oblačila za poletje priporoča

WALCHER

Celovec 10.-Oktober-Strasse 2. Lastna delavnica.

Fotografski in kino-aparati ter ves pribor pri **FOTO-KOFLER**, Beljak, Bahnhofstrasse 15.

DARILNE PAKETE

ZA JUGOSLAVIJO

živila, tehnične predmete (šivalne stroje, radijske aparate, kolesa, štedilnike itd.), harmonike, tekstilno blago itd. razpošilja najhitreje in najbolj zanesljivo

INTEREXPORT — TRST

BREDA RUS - MIKULETIĆ & MILAN BJELICA-ŽIVKOVIĆ

Posiljamo samo kakovostno prvovrstno blago po nizkih cenah in jamčimo za vsako pošiljko

Obrnite se osebno ali pismeno na našega zastopnika za Avstrijo:

DIPL.-ING. LAMBERT MURI

CELOVEC-KLAGENFURT, VIKTRINGER RING 26

Telefon 43-58

Zahtevajte brezplačne cenike! — Pozor na prilogo v zadnji številki „Našega tednika“

ZAHVALA

Vsem, ki so našo drago mater, gospo

Ano Škofič

p. d. Sterninjo v Čarčah pri Velikovcu

v njeni težki bolezni obiskovali in jo tolažili, izrekamo pristočno zahvalo. Zahvaljujemo se nadalje vsem, ki so naši rajni v tako velikem številu izkazali zadnjo čast pri njenem pogrebu. V prvi vrsti se zahvaljujemo domačemu župniku, č. g. Francetu Brumniku, ki je tako pogosto prinesel Jezusa, tolažnika bolnikov in ki je podelil poslednje sv. zakramente ter govoril lepe poslovilne besede ob odhodu z doma. Nadalje se zahvaljujemo preč. g. dekanu in proštu Antonu Benetku za tolažilne besede ob grobu. Zahvaljujemo se vsem č. gg.: Tomažu Holmarju, župniku z Obirskega, provizorju Francetu Mörtlu iz Loge vasi, župniku Hermanu Möslacherju iz St. Jurija na Vinogradih, provizorju Wilhelmu Wüstu iz Svinca, župniku Ludviku Mairiču iz Grabstanja, župniku dr. Francu Zeichnu iz St. Ruperta in katehetu Juriju Orlu za spremstvo pri mrtvaškem sprevodu; nadalje združenemu pevskemu zboru Šmarječanov in Želinčanov za petje ob grobu ter moškemu pevskemu zboru iz Slov. Plajberka za žalostinke ob slovesu od doma. Vse pa prosimo, naj se drage rajne spominjajo v molitvi pri sv. daritvi in vsem še enkrat izrekamo: Bog plačaj!

Čarče, dne 24. maja 1953.

Žalujoča družina

GUMMI-BERGER

v soboto, 30. maja 1953, otvoritev

strokovne trgovine predmetov iz gumija in umetnih materialij

CELOVEC—KLAGENFURT, Kardinalsplatz 11. — Telefon 45-23
Gumi-plašči, popravila in kot vedno Benediktinerplatz 10

Si koroški patriot? Pij Schleppe povsod

Poceni prodaja po globoko znižanih cenah
J. HEGENBART, Celovec, Villacher Str. 9

Najlepše darilo
FOTOGRAFIJE OD BIRME
vedno

Foto Tollinger

CELOVEC, Alter Platz 31
Slike za legitimacijo ekspresno

Zdravilišče Neydharting

O zdravilišču Neydharting na Zg. Avstrijskem pri Lambachu smo v našem listu že večkrat pisali. Danes hočemo na kratko omeniti nekaj datumov, ki bodo gotovo žanimali tudi naše bralce.

Dne 20. maja je bila slovesna otvoritev novega kopaliskega trakta v Neydhartingu. To novo kopaljšče je najmoderneje urejeno po vseh izkustvih zdravniške vede.

Dne 20. junija bodo zborovali vsi oni zdravniki Avstrije, ki imajo lastne apoteke in si bodo po zborovanju natančno ogledali vse naprave v Neydhartingu.

Dne 20. avgusta bo položen temelj za prvi večji blok stanovanjskih hiš v Neydhartingu, kjer naj bi dobili mesta predvsem zdravilski gosti iz zamejstva. Ta stavba bo opremljena z vsemi pridobitvami moderne stanovanjske znanosti, opremljena pa bo tudi z vsemi potrebščinami za čim uspešnejše in čim ugodnejše zdravljenje.

Dne 20. septembra bodo zborovali v Neydhartingu gornje-avstrijski ginekologi.

Z vsemi temi prireditvami bo uprava zdravilišča v Neydhartingu znatno pripomogla tudi do povečanja tujskega prometa v Avstriji.

Pijača za **svetek in petek:**

odlično **SCHLEPPE-HERKULES** pivo!

Pivovarna Schleppe - Klagenfurt—Celovec in Podgora—Unterbergen

Novo prispelo blago!

Originalno Everglace

enobarvno in vzorčasto Hämmerle črtast piquè v apartnih barvah

ROSSBACHER Celovec, Alter Platz
je vaša nakupovalnica

Kupujte predvsem pri trgovcih, ki oglašajo v našem listu!

